

Karácsonyi és ujévi ajándék

REMEKIRÓK képes kiadása

A Remekírók képes könyvtára. Szerkesztő Radó Antal, külön kapható kötetek díszkötésben. Életrajzi bevezetéssel és jegyzetekkel.

Berzsenyi Dániel válogatott munkái K 6.
Csokonai válogatott munkái K 6.
Deák Ferenc válogatott munkái K 6.
Firdusz A. Salmából K 6.
Garay János válogatott munkái K 6.
Homeros Iliás K 6.
Odysseia K 6.
Kazinczy Ferenc válogatott munkái K 6.
Kisfaludy Károly válogatott munkái K 12.
Kisfaludy Sándor összes költeményei K 12.
Kölcsy Ferenc válogatott munkái K 6.
Leopold és Musset költeményei K 6.
Mikes Kelemen Törökországi levelei K 6.
Molnár remekíró K 6.
Petőfi Sándor összes költeményei K 10.
Régi magyar költészet 2 kötet K 12.
Schiller költeményei K 6.
Shakspere remekíró 3 kötet K 18.
Széchenyi István gr. művei K 12.
Tóth Ede válogatott művei K 6.
Tóth Kálmán válogatott költeményei K 6.
Zrínyi Miklós válogatott munkái K 6.

Magyar költők nyolczadrétű díszkiadása

Pompás, egyöntetű díszkötésben, aranytűszel. Kritikai összkiadások, jegyzetekkel és életrajzi bevezetéssel ellátva.

Arany János összes munkái, hátra-hagyott iratai levelezése 12 kötet K 100.
Arany László összegyűjtött művei 5 kötet K 35.
Bajza József összes munkái 6 kötet K 40.
Czuczor Gergely összes költeményei 3 kötet K 20.
Garay János összes munkái 5 kötet K 32.
Gyulai Pál összes munkái 6 kötet K 38.
Tompai Mihály összes költeményei 4 kötet K 30.
Vajda János költeményei K 9.
Vörösmarty Mihály összes munkái 8 kötet K 60.

Összes művek

Magyar Remekírók. Kis nyolczadrétű teljes egyöntetű kiadása díszkötésben.

Arany János összegyűjtött munkái 7 kötet K 46.
Arany László összegyűjtött művei 5 kötet K 30.
Bajza József összes munkái 6 kötet K 35.
Czuczor Gergely összes költeményei 3 kötet K 16.
Kisfaludy Károly minden munkái 6 kötet K 20.
Kisfaludy Sándor minden munkái 8 kötet K 30.
Kölcsy Ferenc minden munkái 6 kötet K 32.
Tompai Mihály összes költeményei 4 kötet K 12.
Virág Benedek minden munkái 3 kötet K 16.
Vörösmarty Mihály összes művei 6 kötet K 24.

Idegen költők díszes kiadása

Anthologia a XIX. század francia lírájából 2 kötet K 9.50
Aristo Örgöngő Lorántja. Félbörkötés K 10.
Burns R. költeményei K 7.20
Firdusz Szijavusz K 3.60
Zal és Rudabé K 2.40
Feridun és fia K 3.20
Goethe Herman és Dorottya 8 fénynyomattal K 5.
Goethe költeményei K 11.
Idegen költők albuma K 10.
Kaldasza Szakuntala K 4.
Leopardi összes lírai költeményei K 4.80
Lessing Böcs Nátán K 4.
Longfellow költeményeiből K 4.
Moore Tamás Lalla Rookh K 4.
Musset költeményeiből K 3.
Nala és Damajanti K 3.
Négy orosz költő (amateurkötés) K 6.
Olasz költők K 3.20
Petrarca összes szerelmi szonettjei K 4.80
Schiller költeményei K 4.
Svéd költők K 5.60
Tennyson király-idylljei K 6.

ARANY JÁNOS BALLADÁI

Royal folio facsimile kiadás Zichy Mihály rajzaival Remek díszkiadás

Az összes 24 ballada fényes amateur félbörkötésben K 170. Díszes vászonkötésben K 150.

Külön kiadások pompás díszkötésben.

Ónéprontók, Hidasatás, Török Bálint, Zách Klára K 36.
Tengeri-hántás, Egri leány, Éjféli párba, Vörös Rébék, Szöke Panni, Árva úr, Endre királyfi, Szibinyai Jank, Mész románca K 60.
Ágnes asszony, V. László, Mátyás király, Tetemre hívás, Bor vitéz, Walesi bárdok, Ónéprontók, Török Bálint, Hidasatás, Zách Klára, Rakócyné, Szondi két apródja, Bot hajnok, Rozgonyiné, Pázmány lovag K 96.

KÖLTŐK ALBUMA Jelenkori magyar költők verseiből

Összeállította Radó Antal.

Nagy negyedretalaku díszmű 33 elsőrangú művész számos szögellustrációjával és 38 heliogravur műmelléklettel K 56.
Kis 40 albumkiadás képekkel, díszkötésben K 15.
80-alakú díszkiadás K 10.
Kis 80-alakú aranyozott díszkötés K 6.
Emlékkiadás selyembetéttel K 9.

DÓCZI LAJOS munkái

Első végleges kiadás.

Tíz pompás cabinet alakú díszkötésben K 80.

Csók, Vigjáték díszkötésben K 7.

Faust, Goethe tragédiája K 9.

Széchy Mária, Színmű K 7.50

Carmela, Elbeszélések K 7.

Beszélyek és vázlatok K 7.

Schiller költeményei K 9.

Utolsó szerelem, Vigjáték K 7.50

Schiller, Wallenstein-trilógia K 15.

Schiller, Két kötet K 15.

Goethe költeményei K 11.

SZINMŰVEK díszkötésben.

Shakspere színművei. Alomalakú képes díszkiadás, angol művészek rajzaival. 36 színarab 6 kötetben, 600 képpel. Díszkötésben K 100.

Shakspere színművei. 80 alakú kiadás K 30.

Hymfy dalai. Irta Bereczik Árpád. Vigjáték 2 felvonásban. R. Hirsch Nelli rajzaival. Díszes amateurkötésben K 20.

Ellenor királyleány. Irta Dóczy Lajos. Vigjáték. Díszkötésben K 5.

Vegyes párok. Irta Dóczy Lajos. Színmű. Díszkötésben K 6.

Bacsányi. Irta Fényes Samu. Színmű. Díszkötésben K 3.60

Iphigenia Taurisban. Irta Goethe Tragedia. Díszkötésben K 4.

Barnabhai Minna. Irta Lessing G. E. Vigjáték 12 képpel. Díszkötésben K 4.80

Színművek. Irta Rákosi Jenő. Díszkötésben K 6.

Nero anyja. Irta Tardos (Krenner) Victor. Tragedia. Díszkötésben K 4.40

Híres szerelmek.

50 képpel. Kék habos selymekötésben, arany-szegélyvel K 10.

Híres asszonyok.

Vázlatok a világtörténet nevezetes nőalakjairól. 50 művészi képpel. Vörös habos selymekötésben, arany-szegélyvel K 10.

VÖRÖSMARTY Epikai költeményei

Díszkötésben 5 kor.

Lyrar költeményei

Díszkötésben 5 kor.

52. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL

FŐMUNKATÁRS
MIKSZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, DECEMBER 24.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Előfizetési feltételek:

Égész évre 16 korona.
Félévre 8 korona.
Negyedévre 4 korona.

A 'Világkronika'-val negyedévenként 80 fillérrel több.
Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldi is csatolandó.

MISZTERIUMOK.

M A KÉPVISELŐHÁZI fiókomtól is búcsút vettem, mert hát ki tudja, látom-e még valaha? Elhoztam a leveleimet, melyeket oda kaptam, s azok közt turkálva otthon, szemembe ötlött az egyik, a melyre pro memoria ezt a szót jegyeztem kék czeruzával: «Miszteriumok.» Ejnye, lássuk csak! Hátha valami karácsonyi miszteriumok, — alkalmi téma az ünnepekhez. Átfutottam az egész egy naiv első osztálybeli gimnázistának a hozzám szóló levele, melyet érdemes közzétenni. A kópé meglehetősen utánozza a stylusomat, a mint azt az olvasó is láthatja, s merem mondani, hogy van benne némi tehetség. A levél már a múlt hónapban kelt és így hangzik:

Kedves képviselő bácsi! Mikor az édes apám néhány hét előtt idehozott Fogarásról nagyapáékhoz (a nagyapó nyugalmazott járásbíró), hogy itt Pesten járjak iskolába, így szólt hozzám: «Ha pedig valamit nem tudsz, vagy valamire szükséged van, fordulj a képviselőnkhez.»

Hát azért fordulok magához, mert máris két titokzatos dolog kóvályog a fejemben rövid iskolai pályám óta, a mit nem tudok felfogni. A bácsi talán tudja, mert gondolom, hogy okos ember lehet, minthogy minden szavát kinyomtatják.

Az egyik megfoghatatlan dolog bácsikám az, hogy a bibliai történet szerint az első napon teremté Isten a mennyet, földet és így szólt: «Legyen világosság.» És lett világosság — teszi hozzá a biblia. Hát ez eddig jó is lett volna, de valamivel tovább azt mondja a biblia: «A negyedik napon teremté Isten a napot, holdat és csillagokat.» És most lesz már homályossá a dolog. Mint lehetett mindjárt az első napon világosság, ha a csillagokat, a napot és holdat csak negyednapon teremté az Istenke? Sokat töprengtem én e fölött s hova-tovább mindjobban belezavarodom.

Nagyapótlól kérdezősködtem s ő így szólt: — Lehet, hogy az egész bibliát csak a papok gondolták ki és rosszul gondolták ki. Megütődtem, megbotránkoztam, mire a nagyapa visszakapált:

MADONNA A GYERMEK JÉZUSSAL.

VAS GEREBEN összes regényei.

Illusztrált díszkiadás.

13 kötet díszkötésben ára 72 kor. 80 fill.

1. A régi jó idők K 5.60

2. Nagy idők, nagy emberek K 5.60

3. Pörös atyafiak K 5.60

4. A nemzet napzámásai K 5.60

5. Egy alispán K 5.60

6. Garasos arisztokratia K 5.60

7. Tekintetes urak K 5.60

8. Jurátus élet K 5.60

9. Eletunt ember K 5.60

10. Dixi. Adomák K 5.60

11. II. József császár és kora K 5.60

12. Parlagi képek. Tormagyökörek K 5.60

13. Vas Gereben élete. Irta Barabás Ábel K 5.60

JAKAB ÖDÖN munkái

Árgirus. Tündérmese 4 énekben. 8 fénynyomattal képpel. Díszkötésben K 10.

Élet. Elbeszélések. Füze K 2.

Falu. Elbeszélések. Kinnach rajzaival. Díszkötésben K 5.60

Hangok az ifjúságból. Költemények. Díszkötésben K 5.60

Komédiák. Elbeszélések. Díszkötésben képekkel K 5.60

Nyár. Költemények. Díszkötésben K 4.50

Phenő. Elbeszélések. Neogrady rajzaival. Díszkötésben K 5.60

Pásztorlitzek. Költemények. Díszkötés K 4.

Sziliágyi és Hajmási. Külö beszély. Neogrady képpel. Díszkötésben K 3.60

BENICZKYNÉ regényei

A fátyol titka. Díszkötésben K 3.

Végzetes tévedés. 2 kötet. Díszkötésben K 6.

Az élet könyve. Díszkötésben K 3.40

Hűség. 2 kötet. Díszkötésben K 5.20

TÓTH KÁLMÁN összes költeményei.

Életrajzi bevezetéssel ellátva

Endrődy Sándor.

Két díszkötésben

Ára 16 korona.

Gyulai Pál költeményei

R. Hirsch Nelli rajzaival.

Rendkívül díszes kiadás, pergament-kötésben.

19. századbeli antikevevények díszkötésben selyemre nyomtatott ezimképpel, finom cartonban, 19 heliogravurral és 9 autotipiaival külön papíron.

Ára 65 korona.

Vezéresillaók.

Vélős mondatok és költői gondolatok hazai és külföldi remekírók műveiből.

4. javított és bővített kiadás.

Nagy 8-rét alak. — Ára amateur-félbörkötésben K 14.

Remekírók Képes Könyvtára

Szerkesztő Radó Antal.

A magyar és a világirodalom kincsesháza. Elsőrangú hazai és külföldi művészek képeivel.

50 kötet díszkötésben 250 kor. Egy-egy sorozat 7 kötet, 35 kor.

Eddig öt sorozat (35 kötet) jelent meg.

Magyar Remekírók

A magyar irodalom főművei

A teljes 55 kötetes munka ára díszes vászonkötésben 220 korona.

Egy-egy sorozat, 5 kötet ára 20 korona.

— Az is lehet, fiam, hogy valami más világító szerszám lehetett arra a három napra.

— De akkor hova lett volna? — tűnődtem.

— Ejh! Hát elsínikófálták a papok.

(Nagyapó haragszik a szegény papokra és mindent rájuk kenne.)

Ez az egyik titok, bácsikám. A másik még különösebb. Borner tanár úr (bizonyosan tesszik ösmerni) ránk parancsolt, hogy irkákat vegyünk, a melyekbe a gyakorlatokat írjuk; az irkának, mondá, ennyi és ennyi centiméter hosszúnak kell lenni, a boritéka pedig sárga legyen, mert így kívánja a rend. A ki nem ilyet hoz, kikap.

Nagyapót kértem meg, a ki megígérte, hogy hoz a boltból irkát. Minden délután átjár kártyázgatni a budai barátokhoz; estefelé hazajött és egy csomagot adott át.

— Megnyúztam a papokat, — szólt vidáman, — hát te is láss valamit a zsákmányból. Nem egy irkát hoztam, de tizenkettőt.

Megnéztem őket s némi aggodalom szállt meg, hogy nem olyanok, mint a tanár úr mondotta.

— Ejh, ostobaság! — förmedt rám a nagyapa. — A papiros papiros és ha a tinta meglát-szik rajta, hát jó.

Elvittem másnap az iskolába, de Borner tanár úr dühbe jött:

— Hát ilyen irkákat irtam én elő, te számár? Takarodj a padba és ha holnap nem hozol szabályszerű irkákat, megtánczoltatom ezt a lineát a hátadon!

S ezzel megfogta összes irkáimat és diribdarabra szakgatta.

Elvörösödve a szegénytől és reszkette a felindulástól, kullogtam haza, elmesélvén esetemet nagymamának.

Vigasztalt szegény, megsimogatta fejemet és minthogy délután elküldték foltozni a cipőmet, másik pár pedig nincs (mert igen szegények vagyunk, bácsika), maga nagymama ment ki a városba, előírás szerinti irkát venni, kölcsön kérve a házban lakó szabótól a centimétert.

Ki tudja miért, de szepegtem, hogy ő sem hoz helyes irkát. A centiméterrel ugyan mérhetik, de mégis valami előzetesféle hangolt le. Történetek jutottak eszembe vasúti bakterékről, a kik színvakságban szenvednek s az égő vörös lámpát a lokomotivon kének látják, és megfordítva. Hátha nagymama is színvak és nem ismeri fel az irka boritékának színét, melynek okvetlenül sárgának kell lennie. Hogy miért kell sárgának lennie, Isten tudja...

Nagymama, hála Istennek, sárga irkát hozott és a centiméterek szerint szabályszerűt. Panaszkodott, hogy harmincz papírboltban járt, míg ráakadt. No, csak hogy van. Örömben repesem, ugráltam, fecsegővé lettem s nagyapának is elmondtam szegőrl-vegről az irka-affairet, mire elgondolkodott, aztán szokása szerint rácsapván az asztalra, ezeket mondá:

— Fogadni mernék, hogy az a pernahajder Borner valaha pap volt.

Reggel kevélyen állítottam be az iskolába az új irkával, de csodálkozva tapasztaltam, hogy nem lesz előadás. Úgyiszólván az egész klasszis, sőt az egész iskola megbetegedett. A tömeges betegségek okát a nagy diákoktól tudtam meg. Gubacs, az iskolaszolga, romlott sonkát és romlott vajot tett a tegnapi zsemlye-kanapékba, mert az iskolai előírás szerint Gubacstól kell venni a „kanapé”-kat a tízórához. Egy kanapé hat krajczár. A kis fiúk gyomra képezi a Gubacs dominiumát.

Borner tanár úr toporzéskolt mérgében, a mint egyre érkeztek nyalka szobalányok s inasok,

jelentésekkel, levelekkel, hogy a Laczi beteg, Feri roszul érzi magát, Gyurit hideg leli, stb.

Hát meg vannak ezek a kölykök boldulva? Néhányan az okot is meghozták, hogy romlott volt az anyag a kanapékban. A professzor fejét csóvalta: «Mért nem esznek ananászt a paniperdák?» Gubacs egykedvűen sepepte az udvart, nagy port vevén föl a fiatal tüdők számára, közben nagyokat káromkodott.

Hova lesz a világ, ha ilyen kákabélűek ezek a porontyok? Ebben a korban becsületes ember kölyke a vasatis kell, hogy megemészsze. Szerencsétlenségre Borner professzor észre vett és rám rivallt:

— Ahá, az irka van kezében?

— Igen, tanár úr.

— Mutasd meg, fráter!

Ránézett s arca hirtelen szigorúra vonódott, szeméit elfutotta a vér, idegesen babrált benne az újjával.

— Marha vagy! — ordított rám. — A margó egy centiméterrel keskenyebb a kellőnél.

Földhöz vágta és rátaposott; a cipője sarkával zúzta, szakgatta.

— Pick és Társánál kell venni. Pick és Társánál, hallod-e? Pick és Társánál a körúton. Csak Pick és Társánál vannak jó irkák.

Másnap Pick és Társánál vettem irkákat és ezek most már jók voltak. Borner professzor úr mosolygott: «Pompás irkák, — dohogta, — fölséges irkák, öröm beléjük irni.»

Később tudtam meg, hogy minden osztálytársam Pick és Társánál veszi az irkát. Igaz hogy drágább valamivel, de mikor szabályszerű és mikor csakis a Pick és Társa-féle irka alkalmas az írás mesterségének elsajátítására.

Néhány nap múlva még egyebet is tapasztaltam. Borner tanár úr razzitát tartott a czeruzák, palatáblák, tollak, kalamáriskok és egyéb ilyen lelketlen tárgyak között, — és a melyik nem Pick és Társától volt véve, azt utálattal semmisít meg, mint valami ragályos, veszedelmes dolgot. Ah, retentő erős a tanár úr, úgy tördelte ezeket a czeruzákat, mint egy Herkules.

Én pedig sokáig nem tudtam aludni, éjjelnappal mindég gondolkodtam, honnan lehet az, hogy csak a Pick és Társa irkái, czeruzái, palatáblái alkalmasak? Milyen megfeszíthetetlen varázs rejlik ezekben?

És valahányszor utam a Pick és Társa cég mellett vitt, mindig reszkette gondoltam arra az eshetőségre: ha most egyszerre becsuknák a Pick és Társa boltját — mi lenne a jövő nemzedékből? Elbútna, elfelejtené az írás mesterségét, a régi vadságba és tudatlanságba merülne, mert irni tanulni csak a Pick és Társa irkáiban lehet.

Ebbeli aggályaim azonban eloszlottak később, midőn más városrészekből való fiúkkal ösmertem meg. Ezeknek a fiúknak más osztályvezető professzoruk van, bácsi, de épen olyan, mint a mi Bornerunk. Gubacsuk is van, a ki épen olyan rosz kanapékat ad nekik tízórára, mint a miénk. És az ő Borneruk is azt mondja, hogy csak itt és itt lehet irkát és palatáblát venni. Szóval azon városnegyedbeli fiúknak is van olyan varázsboltjuk, de ez nem Pick és Társa, hanem egy másik, csak épen Pick.

Szóval, kedves képviselő bácsi, most vagyok csak igazán megzavarodva. Hogy van ez? Miért van ez? Tessék kérem alásan válaszolni, ha a bácsi tudja.

Nézzay Pista, I. oszt. tanuló.

Szívesen válaszolok, fiacskám. A mi a bibliát illeti, én azt hiszem, hogy azt vakon kell hinni, akármilyen sorrendben lett is csinálva a világ. — az Isten azt jól megcsinálta. Hanem a mit aztán az emberek csináltak hozzá, arról másképp le-

hetne beszélni. Ők csinálták a paedagógiát, csinálták a pénzt. Mihelyt a pénz meglett, fiacskám, az egy csomó ördögöt szabadított fel, tüstént keletkeztek gsáftek és rebachok. És hát a tanár urak is csak emberek; — azért kell a Gubacs kanapéit enni tízórára és a Pickék irkát csepegtetni be tinta-malaczkokkal. De minthogy az álmod megint az Isten mérte az emberekre, épenséggel nem csodálkozom, ha a felettes tanügyi bácsik és hatóságok csendesesen szunyókálnak.

Mikszáth Kálmán.

DALOK RÓZÁRÓL.

I.

Szőrnyű rideg az én házam,
Mindenütt bús pusztaság van!
Gyászban ülök, feketében:
Nincs itthon a feleségem!

Senki sincsen, kihez szólnom,
Nem csepetnek az ajtómon,
Se családom, se vendégem:
Nincs itthon a feleségem!

Várom, várom érkezését
Késő estig, késő éjjel,
De hiába a reményem:
Nincs itthon a feleségem!

Vakra sírom a szememet,
Most szabadon sírnom lehet,
Senkit se bánt kesérgésem:
Nincs itthon a feleségem!

II.

Bolygok künn a sokaságban:
Mennyi asszony, mennyi lány van!
S mégis bárhol tekintek szét:
Csak pusztaság, csak üresség!

Istenem, az asszonyép itt
Beh különös teremés is!
A míg itt van közelünkben:
Könnyen elfér az ölkünkben.

De mihelyt itt hagyott minket:
Üres nem csak az ölkünk lett,
Hanem egy rövid percz alatt
Egész világ üres maradt!

III.

Panaszlok, sírok egyre:
«Mért hagytl el engemet te?
Mindenkiről hittem volna,
Csak egyedül nem — terólad!»

És sírjából ily hang száll fel:
«Hát te engem nem hagytl el?
Úgy félek e sötétségben,
S mégsem vagy te velem, mégsem!»

Jakab Ödön.

AZ ÉN BIRTOKOM.

Dalolom a pusztaság szépségét,
Kalásztérmet meleg szívét,
Ki sarjadó, élő aranyját
Áldó istenként osztja szét

S van, ki szinte gúnynyal fölhányja,
Hogy egy rög sem enyém a földön,
S míg dús szívét dallal köszöntöm:
Tán holnap élen roskadok le rája.

Óh dűsgazdag te, kit ezernyi
Hold föld ural, adóját róva,
Ne hidd, hogy inkább tied ő, mint
E koldusé, ki őt dalolja.

Nézd, énfelem ép úgy meghajítja
Arany fejét a te kalászdod,
S a rét fűvét, a szélben játszózt,
Felém ringatja benső indulatja.

Enyém földed titkos szerelme,
Neked adól csak buzát hoz,
Nekem szívét, virágát nyújtja,
Édes pacsirtadallal áldoz,
Gyalogút mellől a kalászok
Ruhámra csókot hintenek
S ti kék búzavirág szemek,
A föld vízonszerelmét elmondjátok.

Óh dűsgazdag te! Csak ezernyi
Holdakkal méred földedet,
Míg enyém, nézd, e végtelen sík,
Minden röge vízonszeret,

Enyém a lelke, véd vigyázva,
Kísér álomban, idegenbe, —
Síromra is csókját izenve,
Búzakalászt küld majd a hú barázda.

Bodor Aladár.

BOHÉMEK KARÁCSONYA.

Irta Zöldi Márton.

Zajlott a Duna... A fehér, idomtalan jég-tömegek tompa dűbörgéssel haladtak előre, mintha megfagyott szellemek lennének, miket a végzet lödít a megsemmisülésbe. Koronként úgy tetszett, mintha valami ideges nyugtalan-ság venne erőt rajtuk... törve-zúzva, recsegve-roppogva egymás hátára iparkodtak. Valósággal marakodtak, mintha eleven lények lennének, a kiknek lelkében harag és indulat forr...

A parton fiatal festő nézi az érdekes jégtusakodást. Nem is a festő, hanem az ember szemével, kit a természet viharos kitörései mindig megragadnak. Önkénytelenül felhajtja asztrakán-prémes bundájának gallérját, hogy nyakát megóvja a hideg szélről.

Ez a fiatal festő, mint arcképfestő korai és megérdemelt hírt szerzett. Sándor Emil a neve, s ép előtte való napon fejezte be a Dunapart-ról látható nagy barokk-stilusu kastélyban az elhunyt Cserjáky gróf arcképét, melyet az özvegy grófnő rendelt meg nála.

A fényes honoráriummal a zsebében áll a parton, s szinte elfelejt bosszankodni azon, hogy a jégzajlás elvágta az útját. A vasúti állomás, melyről a karácsonyestire haza utazhatna, a tulsó parton van. Otthon anyja és huga várja... de szó sincs róla, hogy a Dunán átmeheessen. A révész már kijelentette: — Míg a jég el nem takarodik, csak a madár jut át a Dunán.

A szürke égbolt már sötétedni kezd. Sándor Emil egy rezignált tekintetet vet a Dunára, s megfordul. Rövid monológgal bucsuzik a fehér jégvilágtól:

— Tehát a kastélyban fogom tölteni a szent karácsonyestét. Nincs más hátra, mint megtáviratozni a helyzetet a mamának. Ezzel az elemi akadálylyal egy hadsereg sem tudna meg-mérközni.

Megfordult. Nem kis meglepetésére egy ko-

pott rókamálás bundába burkolt, borotvált arcú férfiút lát közeledni. A piktornak feltűnik a szabályos, intelligens arc, a vékony ajk körül a vidám mosoly, mely oly érdekes ellentétet mutat a fagygyal, hideggel, a komor környezettel.

Ki lehet ez? Néhány pillanat múlva megtudja. A rókamálás bundájú ember bemutatkozik:

— Ujfalussy vagyok, kóbor színész, rendező, bonviván, kedélyes és drámai apa, olyan univerzális csavargó a festett vászon birodalmában. Ebben a pillanatban pedig lesujtva, letiporva állok itt. Pusztuljak el, ha csak sejttem is, mit hoz a jövő pillanat. Jót semmiesetre. Azt tudom, noha eszem s vele előrelátásom alaposan befagyott.

A piktor kérdéseire konkrét alakban vázolta az állapotot.

Nem sejtették, hogy a Duna ép ma határozta el magát a zajlásra. Fél óra múlva két szekér tizen-nyolcz élő ember, férfi és nő érkezik a révházhoz, azzal a szándékkal, hogy átkelve a Dunán, este barátságos, meleg kvártélyban töltsék a karácsonyestét. Erről, mint látni méltóztatik, szó sem lehet.

Ide vagyunk fagyva a part-hoz, a révházba. Megnéztem az egyetlen, agyaggal tapasztott, savanyú szagu szobát. Elhiszem önnek, hogy szívesebben tölténé a mai szent estét a velencei ólomkamrák egyikében. Tetszik tudni, a magasabb hőfok miatt.

A fiatal festőt élénk rokonszenv ragadta meg. Végtelenül kedvesnek találta azt a könnyű, játszi hangot, melyet ez a kóbor színész állat ebben a kritikus helyzetben. Igazi bohémlelek, gondolta magában. Más ember micsoda keserű kifakadásokkal káromolná az eget. Egy pillanattig gondolkodott, aztán hirtelen felvetette a kérdést:

— Ön az a híres Ujfalussy?

— Hires? Azt hiszem, igen. De ez ebben a pillanatban, ebben a hidegben oly mellékes, oly alárendelt jelentőséggel bír! Becsületemre, odaadnám a híremet egy tál mákos tésztaért. Nem is azért, hogy megegyem, hanem hogy megkínáljam vele az igazgató kis leányát, kinek reggel megígértem...

BRANKOVICS GYÖRGY SZERB PATRIÁRKA.

A festő közbeavágott:

— A mi a mákos tésztát illeti, az iránt ne legyen semmi aggodalma. Meglesz.

— Igazán?

— Sőt egyéb is! Kényelem, fényűzés, asszúbor, puha ágy...

Ujfalussy megfogta a festő kezét, s tréfás szinpadiasággal kiáltotta:

— Fialat ember, óvakodjék a tulzásoktól. Mint gyakorolt rendező figyelmeztetem reá! Ön asszúbert említett. Tudja-e, hogy ez a szó úgy cseng a fülemben, mint a legvadabb szin-falhasogatás?

A fiatal festő, kit a tréfás hangulat magával ragadott, meghajította magát.

— Uram, egyszerű asszúbert említettem, holott tokajiról beszélhettem volna. Láthatja, hogy innen maradtam a tulzástól. Menjünk.

Ujfalussy vállat vont.

— Helyes, mondotta, menjünk.

Negyed óra múlva festő és a színész a kastélyban volt. A kastély urnője, az öreg grófnő, tüntető nyájassággal fogadta őket. Sándor Emil néhány szóval előadta a helyzetet.

— Tizennyolcz ember, mondotta, — úgyiszólván hajléktalan azon éjszakán, a melyen minden szív szeretetben olvad fel...

Az öreg grófnő nem engedte tovább beszélni, felkelt, s a megindultság polgári egyszerűségével szólott:

— Egy sem fog hajlék nélkül maradni. Vendégeim lesznek.

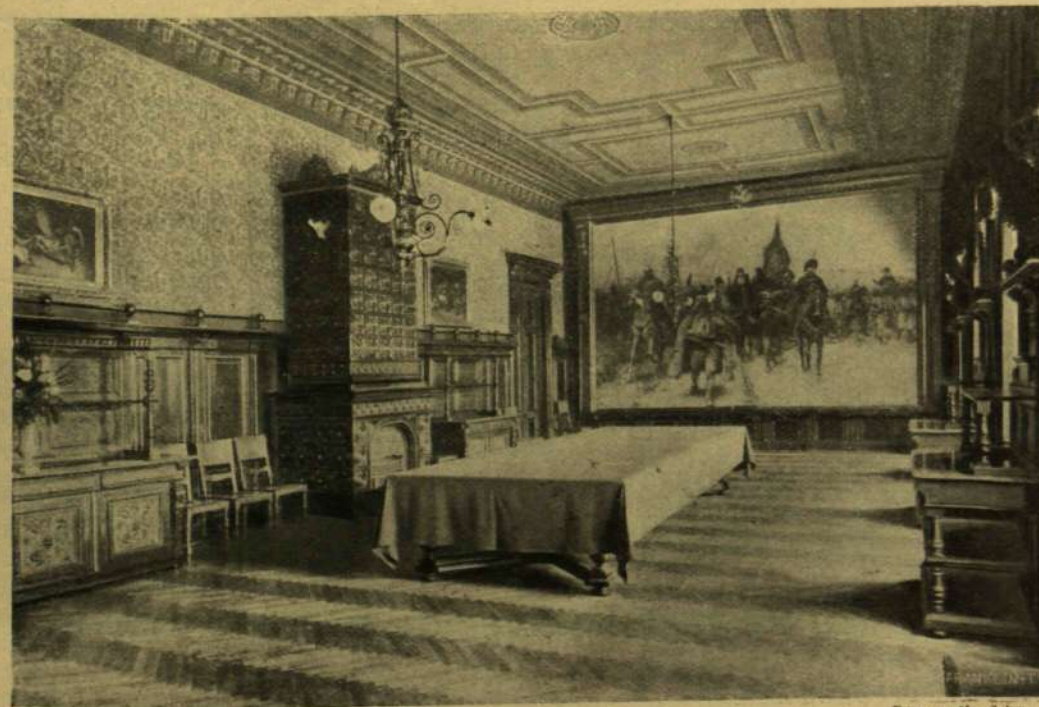
Aztán megszorította a festő kezét.

— Köszönöm önnek, hogy reám gondolt, hogy alkalmat adott, hogy ezen az estén ne csak keresztényien érezzek, de keresztényiesen cselekedjem is. Azonnal intézkedem.

Kiment és tíz percz múlva visszajött.

— Megtörtént, — mondotta, — a vendég urakat és hölgyeket két részre osztjuk, kilencz az öreg kasznár vendége lesz. Önökre bízom az elosztást.

Mikor Ujfalussy a festővel visszament a révházba, a derűs lelkű ember nem tudta mérsékelni örömet, fűtült, tánczolt és csuszkált. Mielőtt a két fuvaros-szekér megérkezett volna, így szólt újdonsült barátjához, a piktorhoz:

TEREM BRANKOVICS PATRIÁRKA KARLÓCZAI PALOTÁJÁBAN.

BRANKOVICS PATRIÁRKA HÁZIKAPOLNÁJA KARLOVÁZÁN.

— Ebben a fordulatban a tréfának, az égi derűnek olyan sugarai vannak, hogy szükségét érezem fejleszteni és színpadiasán kizsákmányolni. Igen, igen... Ön lesz szíves a háttérbe vonulni staffáznak, vagy mondjuk egyszerűen a bejelentő inas szerepét elvállalni.

— Nem értem.

— Nagyon egyszerű szerep, nem kell hozzá különös égi szikra. Az egész abból áll, hogy mikor a trupp megérkezik, s a grófnő négy úri szánkója is itt lesz, ön bejön ide a szobába, meghajítja magát s csak annyit mond:

«A ló előállott.» Minden hangsúly nélkül, a hogyan inasok beszélnek...

Pontban hat óra volt, mikor a szintársulat a révház elé ért. Egy perc alatt megtudták Ujfalusytól és a révéstől, hogy az átkelés lehetetlen. Izgatottan, riadtan néztek egymásra. Az elkecserezés, a csüggedés kiült az arcokra. Némelyiket egészen eltorzította. Az igazgatóné, egy győngye, vérszegény asszony, siránkozva kérdezte:

— Dehát mi lesz velünk?

— Isten kezében vagyunk, — mondotta Ujfalusy tompa nyugalommal, a mely az ő vidám ajkáról úgy hangzott, mint a katasztrófa előhírnöke.

Bevonultak a révéslak alacsony, nyers gerendás szobájába, melyben egy mécses több szagot, mint világosságot árasztott. A panasz elemi erővel tört ki a gyöngébb hitűek lelkéből.

— Ilyen karácsonyest! Oh Istenem, Istenem! Maga az igazgató sem tudta túrtörtetni elkecserezését.

— Valaki megátkozott, mikor színész lettem, s most érzem, hogy az átok teljesedik...

Kis leánykája, Ujfalusy kedvence, oda simult Ujfalusyhoz. Sirásra álló, bátoratlan hangon mondotta.

— Lásza, Sándor bácsi, hiába ígerte, még sem lesz mákos tézsa.

Ujfalusy megsimogatta a kis leány arcát, aztán a rendelkezésére álló tragikus sóhajta-sokkal kezdett beszélni:

— Hja, Fridám, drága kis Fridám, haj, haj! Ma alighanem avas szalonnával kell beérnünk.

A kis leány elfintorította az orrát.

— Avasszalonna, — borzongott egész testében.

— Hja bizony, — folytatta Ujfalusy, — ez keserves dolog. Kemény és hideg, mint a jég, mely utunkban állott... Itt tölteni az éjszakát... Brrr!

Felállt és pózba csapta magát. Fenekedő, kihívó hangon folytatta:

— És ha meggondolom, hogy vannak fényesen berendezett kastélyok, s a kastélyokban előkelő grófnők, a kiknek mindenképp bő feleslegük van. Igen, mindenképp, mákos téztáblát ép úgy, mint tokaji borból... A hol a termekben égi illatot terjeszt a karácsonyfa, s a kemény tölgyfa asztalok roskadnak a csemegék temérdekségétől.

Lélegzetet vett és folytatta:

— Barátaim, az inség fenekére jutott kollégáim! Mi lenne, ha a sok előkelő grófnő közül csak egynek is eszébe jutna, hogy ide küldjön négy puha ülést, s megbízná egyik emberét, hogy invitáljon meg bennünket! Gon-

A PATRIÁRKA PALOTÁJA KARLOVÁZÁN

doljátok meg, milyen öröm, milyen megváltás, hogy ne mondjam megdicsőülés lenne, ha az ajtó hirtelen megnyílnék, s a nyílásban megjelenne a grófnő küldöttje és rokonszenves baritonján csak annyit mondana: «A ló előállott.»

Ebben a pillanatban megnyílt az ajtó s a festő, mintha égből pottyant volna a küszöbre, barátságos hangon jelentette:

— A ló előállott...

Ujfalusy nem engedte tovább beszélni.

— Tudom, a grófnő küldte... ott fogunk vacsorázni és aludni a kastélyban. Helyes! Hölgyeim és uraim induljunk.

A színészek tátozt szájával bámultak Ujfalusyra és a festőre... Egyenként kellett őket a szánokra feltuszkolni...

BRANKOVICS GYÖRGY PATRIÁRKA JUBILEUMA.

December 19-én volt ötven éve, hogy Athanaszkovics görög keleti szerb püspök az újvidéki székesegyházban pappá szentelte Brankovics Györgyöt, a karlóczai szeminárium végzett növendékét. A fiatal teológusból ezóta öreg ember lett s a magyarországi görög keleti szerb egyház feje. Fényes és gazdag pályát futott meg ötven év alatt s a nevezetes évfordulón méltán ünnepelték hívei.

Brankovics György aránylag gyorsan jutott előkelő állásokba. Előbb Zentán volt segédlelkész, majd alig két év múlva Zomborba került, az ottani népes gyülekezet élére. A nagy kiterjedésű zombori dekanátus 24 évi vezetése s az ugyanottani tanítóképző-intézet 12 évi igazgatása alatt szerezte meg azokat a szokatlan terjedelmű ismereteket, melyek révén az egyházi és iskolai közigazgatás legkiválóbb erőinek egyike lett. 1865 óta tagja volt a szerb egyházi kongresszusnak, az alkotmányos korszak kezdete óta pedig állandóan részt vett a zombori városi s a bácsmezei törvényhatósági bizottság tanácskozásában. A rábizott gyülekezetek egyházi és iskolai ügyeit oly erős kézzel vezette, hogy a közvélemény már akkor neki szánta a legközelebb megüresedő püspöki széket. S csakugyan, a karlóczai püspöki zsinat 1882 májusában őt választotta meg temesvári püspökké. Évek óta ez volt az első eset, hogy világi pap került görög keleti szerb püspöki székbe, mivel a szerb püspökök rendszerint a szerzetes kolostorok képzettségű előjárói közül szoktak kikerülni.

Brankovics, a mint elfoglalta a temesvári püspöki széket, beutazta egyházmegyéjét, személyes érintkezésbe lépett a papokkal és hívekkel s így tanulmányozta ki az egyes gyülekezetek s tagjaik egyházi szükségleteit, a különböző helyi viszonyokat. Egyházmegyei pénzalapot létesített, melyből az egyházmegyei közigazgatás költségei fedeztettek, a bezdini és szentgyuragi kolostorokat anyagilag felvirágoztatta s

kilencz évi működése alatt nagy eréllyel rendezte a hatósága alá tartozó gyülekezetek ügyeit.

Mikor aztán karlóczai érsek, szerb metropolita és patriárka lett, több mint egy milliónyi nép lelki vezetője, roppant feladat hármlott rá. Rendeznie s reformálnia kellett mindazt, a mi a szerb egyházi és iskolai intézményekben elavult, új intézményeket létesítenie, első sorban pedig véglegesen szerveznie a magyarországi görög keleti szerb egyház autonómiáját, összhangban az egyház tanaival s a magyar állam követelményeivel. Brankovics patriárka 1890-ben teljes erővel és önbizalommal fogott e nagy feladatokhoz. Az 1892, 1897 és 1902-iki egyházi kongresszusokon megkísérelte az autonómia szervezését. Nem az ő akaratán múlt, hogy ez mindeddig még nem sikerült. Egyszer az volt az akadály, hogy a kongresszus világi tagjai túlságosan találták a hierarchikus elv kidomborítását, máskor az államkormányzat elleni bizalmatlanság érvényesült, majd meg személyi torzalkodások állottak a nagyszabású terv megvalósulásának útját. A kongresszus szervező munkássága lehetetlenné vált azért, mert a hierarchia nem hagyhatta jóvá a kongresszuson csaknem kizárólagosan uralkodó radikális pártiak szervezési terveit, e nélkül pedig az állam jóváhagyását sem lehet elérni.

A patriárka sok megpróbáltatásnak volt kitéve ellenfelei részéről, de tetterejét ezek sem lankasztották el. Az egyházi autonómia iránti törekvése ugyan mindeddig sikertelen maradt, a mi azonban rendeleti úton elintézhető volt, azt az ő kezdeményezésére a kongresszusi

SAMASSA EGRI ÉRSEK RÉCSEBE INDULÁSAKOR AZ EGRI PÁLYAUDVARON.

(Tőle jobbra Samrecsányi Lajos segédpüspök és Mucsió pápai küldött.)

AZ EGRI SZÉKESEGYHÁZ.

választmány és a püspöki zsinat megtette. Az 1892-iki kongresszus által létesített nyugdíj-szabályzat a tisztviselők és tanárok s azok özvegyei és árvái részére, valamint a világi papok özvegyeinek és árváinak nyugdíjintézete már rég megvalósult s érezteti jótékony hatását. A püspöki zsinat fegyelmi szabályzatot dolgozott ki a világi és a szerzetes papság számára, szervezte a theologiai intézetet és szemináriumot, a szerzetes papság kolostori iskolát alapított alsóbb rendű szerzetesek kiképzésére, a kolostorok gyökeresen újjászerveztettek s a kolostori javak kezelésében is igen hasznos reformok léptek életbe. Mindebben és még sok másban is Brankovics patriárka volt a kezdeményező.

Mintán Karlóczán a régi, még a török idők-ből származott metropolitai székházat lebontatta s helyébe szép olasz renaissance-stílusú palotát építtetett, új palotákat emeltetett a budai és az újvidéki püspökök részére is, a szerb egyházi alap kezelésére palotaszerű épületet alkotott, a melyben a kongresszusok számára szükséges helyiségekre is jutott tér.

Legnagyobb alkotása azonban az elhagyott állapotban volt karlóczai theologiai intézetnek magas színvonalú újjászervezése. Az ő érdeme folytán ez intézet ma már szervezetével és tantervvel bármely hasonló czélú főiskola mellett is megállja a helyét s a vele kapcsolatban levő szemináriummal kiváló eredménnyel szolgálja a papnevelés első rendű fontosságú ügyét. Alig

SAMASSA EGRI ÉRSEK, A MINT KOCSIJÁBÓL KISZÁLL.

tizenöt év alatt Brankovics patriárka ötvennél több hazai és külföldi egyetemeken tanult, képzett és jeles papot neveltetett, a kiket a theologiai intézet s a szeminárium tanszékein s az egyházi közigazgatás különböző ágaiban alkalmazott. A budai és a temesvári püspökök már ezek közül kerültek ki.

A szerb metropolitának jelenleg van mintegy 430 elemi iskolája, három felsőbb leányiskolája, két tanító- és két tanítónőképző intézete, két főgimnáziuma, egy-egy theologiai tanintézete, szeminárium, szerzetes-növendékek számára való szeminárium, egy-egy konviktusa tanítók és papok fiai számára, két leány-internátusa, (az egyik Zágrábban, a másik Budapesten). Ezekhez járul még a budapesti Thököly-intézet egyetemi hallgatók részére. Mindez intézeteket részint a gyülekezetek vagyonából, részint külön erre való alapokból tartják fenn, egy részüket pedig a négy millió koronára rugó egyházi iskolai alapból segélyezik. Brankovics patriárka mint a szerb metropolia egyházi feje egyszersmind ez iskolák és nevelő-intézetek legfőbb védnöke s az iskolai alapítványokra való

TARTÓS SZOBANÖVÉNYEK. (Zichy Mihályné anokájával Flesch Lucerkával.)

főfelügyelet is az ő hatáskörébe esik. S ép ezen a leginkább elhanyagolt téren lett munkássága leginkább maradandó hatású. Hogy a többnyire nagyon szegény elemi iskolák helyzetét segítsen, megalapította a Szent Száváról elnevezett iskolai alapot, szülőhelyén, Kulpinban, továbbá Borovóban és Dályán 100,000 korona költséggel diszes iskola-épületeket emelt, a zombori tanítóképző intézetnek 80,000 koronáért új székhelyet építtetett s 250,000 koronára rugó áldozattal létrehozta a karlócai szeminárium palotáját. Sokat áldozott egyéb kulturális és tudományos intézményekre is. Összes adományainak összege többre rúg egy millió koronánál.

Brankovics pátriárka ötven évi papi pályáján mindig híven szolgálta a magyar állam érdekeit is, igyekezve az egyháza és az állam közti viszonyt gondosan ápolni s a szerbek és a magyarok közti jó egyetértést megszilárdítani. Ezért elismerés illeti meg nemcsak szerb nyelvű hívei, hanem az egész magyar közvélemény részéről is.

Popovics V. István.

VIRÁGOS KERT A SZOBÁBAN.

A városi emberek legnagyobb részénél egy-két virág az a kapocs, a mely az embert a növényvilághoz, a szabad természethez köti, pedig ha egy kicsivel jobban szeretné a virágot, minden egyes lakásban egy kis paradicsomot varázsolhatna maga köré a maga egészségére s jóvoltára. És ez nem is olyan nehéz. Olyan gazdag a növényvilág a maga változatosságában, hogy minden kíváncsival meg lehet velők felelni.

A milliós épen úgy megtalálhatja a magáét közöttük, mint a közepes jómódú és a szegény. A míg amaz tíz, húsz, harmincz vagy több ezret is fizethet egy-egy növényért, addig tíz, húsz, harmincz fillérrel is pompás kis kertet teremthetünk magunk körül.

Külföldön, Német-, Angol- és Franciaországban, de még Oroszországban is a növények sokkal nagyobb szeretetben részesülnek, mint minálunk. Ott általánosabb meggyőződés az, hogy a növényekre és a virágra minden tekintetben szüksége van az embernek épen a nagy városokban, a hol a nagy bérkaszányák a természetet teljesen kiszorították. A ki járt valaha Drezdában, vagy Berlinben, vagy más nagyobb német városban, az csodálkozva láthatja azt a tömegtelen virágot, a mely a házak ablakait díszíti. Berlinben még a házak tetején is vannak diszes függő kertek. Budapest főutczáin a napokban összeszámláltam, hány ház ablakában van virág. Bizony szomorú volt az eredmény: alig háromszáz ablakot és száz balkont lehetett összehozni. A külvárosokban aránylag többet talál az ember, mint a város

Mind a kettő jó szobanövény. Időről-időre változtathatjuk a nyíló virágokat: *hamvikát* (*Cineraria*), *Fuchsiát*, *Chrysanthemumot*, *Glossiniát*, alacsony őszirózsákat (*Asterek*), *Cyclament*, *Begoniákat*, (p. o. a ricinus levelűt, a mely a szobában szépen virít és levelei is feltűnő), *Callákat* és *szegefűket*.

Lehet pompás Orchideákat a virág-asztalra helyeznünk; van belőlük néhány kitűnő tartós fajta, a melyek két-három hétig is elvirítanak. A növényekben könnyen lehet válogatni; kinek-kinek módja és tehetsége szerint.

Van az én utcámban több szerény jövedelmű család, de az ablakaik tele vannak pompás virággal, megnézheti mindenki. Egyszerű virágok pedig nagyon, de a szeretet neveli őket nagyra és szépre. A ki megteheti, kis édent varázsolhat a szobájába. Van erre is példa nálunk. Képeink egyike egy ilyen szalon téli kertet, egy kis paradicsomot mutat: pálmákkal, forróvívi növényekkel, kuszó lianokkal, egy kis tóval, tündéres barlanggal és japáni házikóval. A képen az előtérben két oldalt látható pálmák, *Dracaenák*, *Begoniák*, és más egyéb leveles és nyíló virágok a szalonban vannak, a háttér a téli kert egy részlete, a hova a pálmák mellett jobbról és balról egy-egy üveg ajtó vezet. Magát a téli kertet a pálmáktól egy üveggel választja el, a melyen át a kert legnagyobb része látható a szalonból is. A téli kertet és benne a barlangot villanyvilággal lehet világítani és ilyenkor valóban pompás, páratlan szép látványt nyújt. Egy másik képünkön ugyanonnan az ebédőben elhelyezett sziklacsoporthoz látjuk egyszerű, de mégis diszes és hálás szobanövényekkel benépesítve. Ez a kép is az üde növényekkel, a nyíló virágokkal, a csergedező forrással festő szépségekben gazdag.

Természetesen nem mindenki rendezhet be magának ilyen pompás kis paradicsomot, mert ez állandóan áldozatokat kíván, de a ki szereti a virágot, egy diszes virágasztallal vagy egy kis szoba üvegházzal is kielégítheti kíváncsiát.

A szoba növényeket nyáron át szépen kirakjuk az ablakok elé vagy a balkontra és itt alakítunk belőlük szemet gyönyörködtető szép csoportokat.

Különböztet magát az erkélyt vagy ablakpárkányt néhány egyszerű növényvel is pompásan feldíszíthatjuk, mint azt a budapesti növénykert bemutatott balkondisze is igazolja. Nem sok, nem drága, de nagyon szép virágok sorakoznak itt egymás mellé hónapokon át tartó díszül szolgálva. *Pelargonium pellatum*, *Polunia*, *Ipomaea*, *Tropaeolum*, *Lobbianum*, *Begonia semperflorens* Vernon és *Verbena Chamaedrifolia* alkotják a piros, kék, fehér virág csoportokat, míg az oszlopokon a *Chuepa platycentra*, *Cobaea scandens*, *Tropaeolum* és *Pueraria Thunbergiana* kusznak föl sűrű és változatos lombdíszt képezve.

Természetesen mindezeket a növényeket gondozni, ápolni kell, e nélkül nem virítanak, nem zöldelnek, de a ki szeretettel foglalkozik

ERKÉLY VIRÁGDÍSZE NYÁRON A BUDAPESTI BOTANIKUS KERTBEN.

VIRÁGOS KERT A SZOBÁBAN.

EGYSZERŰ SZOBA NÖVÉNYDÍSZE.

velük, annak az a kis gondozás nem lesz terhére, ellenkezőleg örömet fog szerezni, és ha növényei virágoznak, virulnak, nyáron az erkélyen, vagy az ablakpárkányon, télen a kellemesen meleg szobában, akkor az öröm e sikeren csak növelni fogja kedvencei iránti szeretetét.

Kardos Árpád.

A HADI ÉS A RENDŐRI KUTYA.

Azt hiszszük, hogy olvasóink nagy része előtt kevéssé ismert dolgot mondunk el ebben a néhány sorban, a mely kommentárul készült néhány e számunkban található képhez. Azokhoz a képekhez, a melyek mindenikén ott látjuk az ember leghűbb és legrégibb kísérőjét, a kutyát. Ritka képek, az bizonyos. Az egyiken különböző helyzetben levő katonák kíséretében látjuk a derék négylábú állatot, a másikon a mint belekap a palánkon, az ablakon át menekülő férfi lábába, a harmadikon, a negyedikén két egymástól feltűnően eltűt kutyát látunk. Az egyik az Angolországból származott, de különösen Németországban fejlesztett *airedale-terrier*, a másik a német juhászkutya. Ezt a két kutyafajtát hadi és rendőri célokra képezik ki igen szép eredményekkel. Elédig még vegyesen használják minkét cézra, de úgy látszik, hogy az *airedale-terrier* nagyobb sikerrel használható, mint a német juhászkutya, a mely inkább rendőri cézra és azonkívül katonai mentő szolgálatra alkalmas.

Németország a hadi és a rendőri kutya kiképzésének és használatának igazi hazája. Nálunk csak a legutóbbi időben kezdenek komolyan foglalkozni a hadi kutya kiképzésével és alkalmazásával, rendőri szolgálatra betanított kutyáról pedig egyáltalán nincs nálunk szó. Pedig mindkét minőségben megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a kutya. Nézzük meg őket sorjában. A hadi kutya gondozásáról, betanításáról és alkalmazásáról az erre vonatkozó külön katonai szabályzat így rendelkezik:

A hadi kutyák a földérítő- és biztosító-szolgálatban nyernek alkalmazást. Különösen előrelökődött őráratok jelentéseinek elszállítására, az egyes őrknek megtámadtatás ellen való biztosítására, az őrszemvonal egyes őrei, valamint az őrszemvonal és az őrség hátrább álló részei összeköttetésének fenntartására kell a kutyákat használni.

Ez a hivatalosan megállapított rendeltetése a hadi kutyának, de ez a szabályzat, mint idők folyamán minden szabályzat, máris elavult, mert a legrövidebb idő alatt kiderült, hogy a hadi kutya sokkal többre használható, mint gondolták. Használható például a sebesültek fölkeresésére, segítség hívására és arra is, hogy az elfogyott municzió helyett újat vigyen a tűzben levő katonának. Mind-

DÍSZEZ TÉLIKERT A SZALONBÓL NÉZVE. (Zilpennovszky Károly műegyetemi tanár szalonjában.)

VIRÁGOS KERT A SZOBÁBAN.

erre, mint említettük, kiválóan alkalmas az *airedale-terrier*. Szálkásszörű, nagyon arányos testű, okos, engedelmes, erős állat. Laikus ember a kép után aligha fogja szépek találni, de szakértők szerint körülbelül a legarányosabb állat. Képeink megmutatják, a mint jelentőse várt, hogy elvigye a hátrább álló csapatnak; látjuk, a mikor ugatással jelzi, hogy halott emberre bukkant és a mint nagybűszkén őrzi a katonai holmiját. Mindennek megtanulására bámulatos fogékonysága van ennek a fajtának. Igaz, hogy nevelésükre kiváló gondot fordítanak és ellátásuk, valamint elszállításuk a lehető legkönnyebb. Tágas, szellős külön épületben tartogatják őket és vigyáznak rájuk. A nehéz és fontos munkájuknak megfelelő felszerelésnek legföllebb öt kilogrammot szabad kitenni. Hadi működése közben a kutya így van felszerelve: a nyakán bőrből készült öv és ezen biztonsági zárral ellátott kis börtáska, a melybe az elviendő jelentést teszik. Ezen a táskán rajta van a száma annak a csapattestnek, a melyhez a kutya tartozik. Továbbá egy vizálló takaró és két táskák a maga eledele és kötőszere számára. Ezek a táskák úgy vannak berendezve, hogy esetleg municzió is férjen beléjük, a melyet a kutya elvisz oda, a hol szükség van rá.

Az *airedale-terrier* a kínai expedíció idején bebizonyította kiváló használhatóságát. A német katonák Afrikába, a herrarók ellen viselt hadjárataikra is vitték magukkal hadikutyákat, itt azonban nem váltak be teljesen. A német szaklapok épen mostanában vizsgálatait és magyarázatát ennek okát és megállapodtak abban, hogy az idegen éghajlat, a nagy hőség megrontotta az odavitt kutyák szaglóképeségét, a mely pedig elsőrangú segítő eszköz. A kínai expedícióban még *kitüntetés* is szerzett egy kutya, *Mükke* a neve és a 4. számú vadász-zászlóaljban szolgált. A parancsokat és jelentéseket a legnagyobb pontossággal és igen gyorsan szállította el és a sebesültek fölkeresésében is kitűnt. Hogy a később szagló legénységét, a mely nem vett részt ebben az expedícióban, figyelemztessék a derék *Mükke* jó szolgálatára, elrendelték, hogy nyakövére rá kell csavarni a *kínai hadiírem szalagját*.

A másik fajta, ha nem is olyan kiváló, mint az imént ismertetett fajta, jó hadi kutyának is, de inkább a rendőrségi szolgálatban tűnt ki eddig. És itt mindjárt rá kell mutatnunk arra, hogy a juhászkutya az egész világon sokféle hasznos szolgálatot végző állat. A spanyol nagytűstű juhászkutya szinte bámulatos szakértelemmel őrzi és védi a nyáját; a skót juhászkutya lelkiismeretessége és kötelességtudása ismeretes minden kinológus előtt; a belga juhászkutya, ez a fekete hosszuszörű, okos szemű állat, bámulatba ejti az embert; a mi komondorunk

pedig nem marad el egyik mögött sem. A juhászkutyát, melyből már minden országban városi és luxus-kutyát neveltek, csak épen nálunk nem, rendőri szolgálatra használják Németországban. A rendőrt elkíséri portyázó útjára; parancsszóra megállít mindenkit és egy tapodattal sem engedi tovább; gazdájának felszólítására menekülő gonosztevő után veti magát és elfogja; bámulatos szimatával megtalálja a gonosztevő nyomát és a vizsgálóbizottság kezére adja a bűnöst. Természetes, hogy az erre való betanítás nagy türelmet kíván, de a tanításra fordított gond számszorosan kifizeti magát. Nagy városban a gonosztevő nyomának fölkeresése a nagy embertömegben igen nehéz, de falun vidéken, a hol a kutya szaglását dolgozik a kutya. Hogy ilyen helyen még a kellőképpen be nem tanított kutya is milyen nagyszerű eredményt tud elérni, mutatja a következő eset:

Oebisfelde német faluban a múlt évben egy korenmáros tizenegyes leányának holttestét kifosztották. A mikor a bűntettet felfedezték, ott volt a falusi baktér is a kutyájával. A holttest mellett egy kalapot találtak, a melyről sejtették, hogy a gonosztevő hagyta ott. A kalapot a kutya orrához tartották és az okos állat mindjárt elindult a szag után a szomszéd faluba. Itt megállapították, hogy körülbelül félórával előbb egy ismeretlen ember ment keresztül a falun. Mivel a kutya egyre tovább akart menni, egy lovascsendőrt szíjánál tovább vezette az országúton. A kutya útközben minden embert körülzselezett, tovább és tovább futott, míg végre utolért egy embert, a kire rövid vizsgálgatás után ráugrott és megállította. Az illetőt, bár tagadott, visszakísérték Oebisfeldebe. A meghalt leány idősebb testvére azt állította, hogy a föltartóztatott ember kevéssel a gonosztevő előtt a korenmárosban időzött. A gyanúsított ember végre bevallotta bűnét.

A két kép, a mely a rendőri kutya munkájának egy részletét mutatja be, a rendőri kutyák vizsgálatáról van főlve. Ilyen vizsgálatot, valamint hadi kutyák vizsgálatát is, igen sűrűn tartanak Németországban. Az egyik képen az ablakon át menekülő ember lábába kapaszkodik és fogával a kutya; a másik képen egyszerre két kutya kényszeríti megállásra a palánkon átkapaszkodó férfit. Az emberek lába persze jól be van burkolva, különben ugyan csak belemélyesztene fogát az üldöző négylábú rendőr. A vizsgálatok eddig mindig azt mutatták, hogy a rendőri és a hadi kutyát olyan dolgokra lehet betanítani, a melyek meglepik a szemlélőt és csattanóan bizonyítják a kutya igen nagy értelmi képességét.

—jő.

AIREDALE-TERRIER.

NÉMET JUHÁSKUTYA.

ŐRZI A KATONA HOLMIJÁT.

UGATÁSSAL HALOTTAT JELEZ.

KETEN FOGJÁK A GONOSZTEVŐT.

JELENTÉSRE VÁR.

FOGJA AZ ABLAKON MENERÜLŐT.

A HADI ÉS A RENDŐRI KUTYA.

A HÉTRŐL.

A karácsonyfa. Bárány Podmaniczky Frigyes beszéli az emlékezeiben, hogy az ő gyermekeiben nem volt még Magyarországon általános szokás karácsonyfát állítani. A Németországból származott családok honosították meg nálunk ezt a divatot, különösen a protestáns felekezetekhez tartozók. De nyilvánvaló, hogy a szokáshoz magának a protestáns szellemnek nincs semmi köze. Az angol, nevezetesen pedig a skót protestánsok egy időben erősen tiltották a karácsonyi vigasságokat és örömeiket is, azt állítván, hogy ezek elvonják a lelket a kötelességtől, — s látnivaló, hogy ez a tilalom egyáltalán nem a protestáns szellemből folyik. Viszont a karácsonyfa állítása sem. Egyszerűen egy kedves, naivan bájos szokás, melyet a gyermekek kedvéért művelünk, ma már úgyszólván felekezeti különbség nélkül. És éppen mert a gyermekeknek szól, azért terjedt el csakis az

igényeit is nagyokká neveljük — egész a betegességig.

Érdekes miniszterek. A demokráta-miniszterium, a hogyan Angliában a Campbell-Bannermann kabinetet nevezik, immár teljes: megvan minden minisztere és minden miniszterének minden államtitkára. Magáról az új miniszterelnökről már szöltünk, most bemutatjuk képen is érdekes, gömbölyű fejét. Hivatali rangja szerint ő az első embere a kabinetnek, de nem ő a legkiválóbb és nem ő a legérdekesebb. A miniszterei között vannak olyanok is, akik egyéni tulajdonságaikkal fölülte állanak, a mi különben csak az okosságát bizonyítja az öreg «eszes skótnak». Mert bizonyára bölcsebb dolog a genális embereket megnyerni szövetségesnek, mint magunkkal szembeállítani ellenfélnek. Campbell-Bannermann úgy okoskodott, hogy jobb, ha például Asquith érte verekedik a parlamentben, mint ha ellene harcol. Vele egy-

gyobb porció. Burns mester lakatos-legényből lett miniszter, még pedig a karrier bizonyos állomásainak mellőzésével. Így például nem lett gyárossá, sőt odáig se jutott, hogy önálló műhelyt nyitva, lakatos-mesterré legyen, mert lakatos-segéd volt, még pedig állás nélküli, mikor huszonhét évvel ezelőtt először megválasztották képviselőnek. Ez az eset mint lakatosnak tönkretette az előrehaladását, mert Burns úgy érezte, hogy polgártársai bizalmának tőbel tartozik, mint saját magának, nem a lakatosságnak élt tehát, hanem a törvényhozásnak. Ez pedig Angliában szegény embernek a lakatosságnál rosszabb mesterség. Mert Angliában a képviselő fizetést nem kap, csak ebédet a képviselőház étkezőjében, ha ülés van. Ha nincs ülés, ebéd sincs, mert az angol azt tartja: a ki nem dolgozik, ne is egyék. Ebédet tehát kapott néha Burns mester, de már a mosást a feleségének kellett végeznie, még pedig személyesen, mert se mosónőre, se puerájára nem telt. Egy kép-

KARÁCSONY ÉJSZAKÁJÁN. — Oszkó Károly rajza.

újabb idők alatt. A középkor nem ismerte el a gyermek jogát, még kevésbé igényeinek jogosultságát. A rendi társadalomban a családfő az egyetlen úr, a zsarnok, az egyedül uralkodó. Tocqueville úgy találja, hogy a demokráciából folyik a gyermekek kényeztetése, s abban igaz van, hogy ez a kényeztetés Amerikában a legnagyobb, a hol a demokratikus szellem a leg-hatalmasabb. De ha nekünk karácsonyfáink nagyságából kellene következtetnünk a demokrácia haladására, akkor igazán rohamos előmenetelt kellene konstatálnunk. A karácsonyfák — úgy találjuk, — már túlzottan nagyok és terebélyesek. Átültetve a magyar talajba, nagyon elhatalmasodtak. Rájok is hatással volt a nemzeti szellem, mely könnyen szertelenségbe csapong. Egész árbócnak való fát állít némely szülő a gyermekeinek. Azért-e, mert azt hiszi, hogy minél nagyobb a fa, annál nagyobb lesz a gyermek öröme? Dehogy azért! Egyszerűen azért, mert meg akarjuk mutatni az irigy ismerősöknek, hogy gazdagok vagyunk. Feszíteni kell, mert hát telik. S ezzel banálissá tesszük ezt a szép szokást, a mellett pedig a gyermekek

forma erejű bajnokot úgyse tudna szembe állítani hivi táborából. Megtette tehát pénzügy-miniszternek, noha annak idején, mikor együtt vezérkedtek a liberális párt élén, nem mindig volt közöttük tökéletes az egyetértés. A mi nem is csoda. Campbell-Bannermann lelkében kereskedő, Asquith meg — első szónoka Chamberlain mellett az angol parlamentnek — művész és poéta. A milyen nyugodt, hideg, megfontolt és bizonyos föllángolások iránt merőben érzéketlen a puritán skót miniszterelnök, olyan robbanó lélek és lángoló temperamentum új pénzügyminisztere. Bizonyos, hogy ő lesz a liberális miniszterium szabályója a parlamenti viadalokban és ő fogja aratni a szónoki dícsőség legdúsabb kalászeit. A parlamenti diadalok kivívásában a primadonna-szerep neki jut és Campbell-Bannermann, mint okos direktor, egy csopót se féltékeny a primadonnája dícsőségére. — Kíváncsi legérdekesebb embere az új liberális-kormányzat Burns mester, a közmunkák és munkásügyek minisztere. Az ő érdekesége megoszlik a sorsa és az egyénisége között és nem lehet tudni, melyiknek jut belőle a nagyobb rész.

viselő mindenütt tehet szert mellékjövedelemre, de Burns mesternek éppen az volt a becsülete, hogy sohase volt semmiféle mellékjövedelem. Tudott éhezni, nyomorogni, téli fagyban nyári ruhában járni. Ilyen embernek bizonyára meg lehet bocsátani azt a kis túlzást, hogy mikor Edvárd királyhoz ment bemutatkozni, nem viselt fekete kabátot. Igaz, hogy nem volt neki, de az is igaz, hogy lehetett volna. Mert most már, mint angol miniszternek, ötvénezer korona évi fizetése van Burns mesternek. És ha az angol király egy ilyen állást nem sajnált Burns mestertől, bizonyára Burns mesternek se kellett volna sajnálnia az angol királytól egy — fekete kabátot.

Kivándorlók. Annak a nagy oczeán-járó hajónak a földézetén, a mely hajótöröttel, az élet hajótöröttjeivel megrakodva indult a múlt hét végén Fiuméből Amerikába, a jobb remények szabad földje felé: ezen a szomorú hajón a kivándorlók bús sokadalmában ott állott egy halovány emberpár. Nem abból a hadból kerültek ki, a mely a kivándor-

FILO LAJOS.

lők rendes társaságát szolgáltatja. Olyan ember volt mind a kettő, a kinek a virág a kenyértermő kalásza. A férfi poéta volt, az asszony, a felesége, művésznő és mind a kettő az igazán hívatottak közül való. *Rudnyánszky Gyula és Róli Laura*. Az egyik, a férfi dalokat írt, a másik, az asszony dalokat énekelt; mind a kettő úgy, hogy megkapta az emberek szívét az énekével. Mind a kettőnek termelt is virág bőséggel. De a dicsőség virágának bódító az illata, a dicsőség fiának erős fejének kell lennie, hogy meg ne szédüljön és mámorában azt ne higgye, hogy neki több szabad, mint másnak. A Rudnyánszky Gyula szemét elhomályosította a pogány istenek dalának mámorosa és túltévedt a törvény korlátain. Míg a poéta diadalokat aratott, az ember elbukott. Vétett a törvény ellen és a törvény kardja lecsapott a fejére. Mikor *Benvenuto Cellininek*, a világ első ötvös művészenek fejét követelte a főláborodott tömeg, mert a művész embert ölt, *III. Pál* pápa védelmébe vette a gyilkost és megoltalmazta:

— Egy Benvenuto Cellinét, mondotta a pápa, csak akkor szabadna a hóhér kezére adni, ha egy másik Benvenuto Cellinét ölt volna meg. De még akkor sem, mert akkor hol vennénk még egy Benvenuto Cellinét?

De a kor, mely így gondolkodott, már lejárt. Ma egyenlők vagyunk a jogokban, a kötelességekben és a bűnhődésben. Igaz, hogy Rudnyánszky Gyula nem volt Benvenuto Cellini, de a bűne is kisebb volt, mint a bronznak ama halhatatlan poétájáé. Sokkal kisebb, mint az emberölés. De ha az emberi törvény nem ismer kivételes kedvezést a kivételes embereknek, a sorsnak még úgy látszik mindig van számúra egy vigasztaló ötlete. A tévedt poétának nem kellett árva egyedülvalóságban elbujdosnia az idegenbe. Vele ment a vezeklésbe a kitaszított-ságba, a hideg idegenségbe a felesége. Van tehát egy lélek, a mely előtt nem bukott meg. Kegyes sorsa meghagyott neki egy érzést, a melynek a tüzeben megélt volna.

Irodalmi háború. Attila, az örökké verekedő hűn fejedelem megjelent a színen, természetesen, hogy ez a megjelenés azonnal főlództa a háború szellemét és csata lett a dologból. Még pedig meglehetősen sajátos ütközet, noha nem az első a maga nemében. A poéták soha se rajongtak a kritikusokért és a kritikusok is igen ritkán a poétákért. Ebben a mostani legújabb viadalban a poéta volt a támadó fél. Visszatütt, még mielőtt megüthették volna.

A *Zéta* szerzője, Gárdonyi Géza úgy érezte, hogy nagyon is keményen bántak el az egyik labrájával, kijelentette tehát, hogy nem kíváncsi arra: mi a kritikusok véleménye a másik darabjáról. Az ilyen kijelentés bizonyára nem opportunus, a mi nem jelenti azt, hogy ezért már igazságos is lenne. Hiszen látatlanban még a kritikát se szabad kritizálni és nem való, hogy előre ítélkezzen az, a ki még az utólagos ítélkezést se tartja megengedhetőnek. Nyilvánvaló tehát, hogy az író ez alkalommal tévedett. De tévedését a kritizálásban mentse az, hogy ő nem is kritikus, hanem poéta. Poéta, a kinek a más szenvedése is megázza a szívét, nagyon érthető tehát, ha följajdul az érzése és lobbort vet az indulata, mikor a maga gyermekét bántják. Nem bizonyos, hogy a haragjában neki van igazsága, de kétségtelen, hogy a kritikusnak, a kinek a hivatása, hogy megértse a poétát, ezt az érzést is meg kell értenie. A megértés igaz formája pedig ilyen esetekben az, hogy ezt a szubjektív megnyilatkozást nem engedi be a szubjektív bírálat területére. A kritikus máterijára az alkotás és nem az alkotója. A darab gyöngéit föltárhajta, a szerző gyöngéiről nem kell tudomást szereznie. A mi a poétának kijár az emberi jogokból, föltétlenül megilleti a bírálót is. Ha annak szabad haragudnia, mert magát megbántva érzi, ez a jussa meg van a bírálónak is. De a *jogok* egyenlősége az érzésben még nem teszi kötelezővé az egyenlőséget a *tévedésben*. Elfogulatlan lélekkel a magyar bírálói kar ellen a túlságos szigorúság vagy éppen a rosakarat vádját emelni nem lehet. Ahhoz képest, a hogy például a német színházi kritikusok írnak a szindarabokról — Sudermann mester tanúságot tehet róla, — a magyar kritikusoknak még a gáncsolódása is valóságos szolozsma, de azért például respektálni egy haragos szerzőnek még azta kívánságát is, hogy az ő darabjáról ne írjanak, túlságos nagy előzékenység. Különösen, ha olyan íróról van szó, a ki a kritikát ha nem is kívánja, de föltétlenül — megállja.

SIENKIEVICZ HENRIK,

A NOBEL-FÉLE IRODALMI DIJ NYERTESE.

Ha az írókat a szerint ítélők meg, hogy hányféle nyelven, hányan olvassák műveiket, akkor korunk írói közé a legislegelső helyek egyikére kerülne a lengyelek ma élő legnagyobb írója: Sienkiewicz Henrik. Nagy történelmi regénye, a *«Quo vadis»* világszerte rendkívül nagy hatást keltett, minden mivel nyelven rengeteg sokan könnyeztek a szép keresztény rablány, Lygia szenvedéseiben, borzadtak Neró és udvara rettenetes bűnein, lelkesültek az együgyű, iszonyú erős és nagyon lágy-szívú Ursus hatalmas bravúrain, feszült érdeklődéssel figyelték, hogy nemesedik át a durva és kegyetlen római katona, Vinicius a keresztény hit és a szerelem kettős hatalma alatt. Nem is csoda e nagy hatás, mert ebben a regényben ritka szerencsén találkozott egy első rendű író tehetsége egy nagyon hálás és népszerű tárgygal és a mellett a tárgyról érdeklődés egyetemes, nincs se nyelvhöz, se nemzethez kötve. S nem szabad kicsinyelni ezt a népszerűséget, mert az olvasottság az író hatását jelenti Sienkiewicz regénye révén azok közé jutott, a kik ha nem is a legmélyebb, de a legszélesebb körre terjedő hatást tettek korunkra. Valószínűleg

SIENKIEVICZ HENRIK.

ez is szerezte meg számára a Nobel-díj nagy erkölcsi díszét és anyagi hasznát.

A lengyel nemzet szenvedései közt is büszke lehet világhírré jutott fiára, mert Sienkiewiczcsel jutott európai elismerésre a lengyel regényírás, ép úgy mint Jókaival a magyar. Ünneplik is, ünneptették már mintegy három év előtt, írói jubileumakor fényes ünnepel, földbirtokból és kastélyból álló nemzeti adománnyal. Odahaza már sokkal a *«Quo vadis»* előtt is páratlan nagy volt a népszerűsége és tekintélye s nem is ez a műve az, mely neki odahaza a legnagyobb kedveltséget szerezte, hanem a lengyel nemzet multjából vett tárgyú regényei. Nagy trilógiáját (*«Tűzzel-vassal»*, *«Vízözön»*, *«A kis lovag»*), melyben a lengyelek XVII. századbeli nagy vándorlásait: a kozák-forradalmat, a svéd háborút és a török harcokat elevenítette meg, — úgy fogadta nemzete, mint egy nagy nemzeti eposzt, a lengyel nemzeti szellem megdicsőülését, a lengyel faji erő diadalhymuszát. A dicső mult kultusza az elnyomott nemzetek sajtósága s ez magyarázza meg Sienkiewicz tárgyait s azoknak nagy hatását a lengyelekre. De az idegen olvasó képzeletét is rendkívüli mértékben felizgatja Sienkiewicz csatápeinek romantikus színgazdagsága, elbeszélésének főméri ereje, jellemzően rajzolt alakjainak sokasága. Szörnyű véreseket s regények, holttestek halmain, elpusztult országreszek füstölő romjain keresztül halad meséjük, az ember megborad a rémes vérozótól, de a hatás, ha erős eszközökkel éri is el az író, mindig megragadja a lelkeket. Hogy ily túlerős színezés nélkül, a lélekrajz egyszerű erejével és biztonságával is igazi művészi hatást tud elérni, azt megmutatta *«A győzedelmes Bertók»*-kal s egyéb kisebb dolgaival. Legmagasabb színvonalú munkája mégis csak a *«Quo vadis»* marad, mert ebben nem a harcot, katonai-ideált dicsőíti, hanem egy nagy eszmének az egyes emberre s az egész emberiségre való hatását festi s nagy lelki átalakulásokat jelenít meg művészi kézzel.

FILO LAJOS.

1928—1905.

A református egyháznak egyik nagy tekintélyű, tudós papja s érdemes multú vezető embere halt meg közelebb: *Filo Lajos* nagykorúsi lelkész, 77 éves korában. Már az abszolútizmus alatt, mint fiatal pap, az első közzét küzdött a pátens elleni mozgalmakban s azóta is ott volt mindenütt, a hol egyháznak fontos érdekei voltak napirenden. Egyike volt a reformátusok legkiválóbb egyházi tudósainak s mint theologiai tanár nagy hatással volt az ifjabb theologus nemzedék fejlődésére. 1861 óta volt nagykorúsi pap egyezs haláláig. Jeles szónok volt, a régi híres református predikátorok közül az utolsók egyike. A tollat is ritka hivatottsággal forgatta az egyházi irodalomban. Nevét országsszerte sokat emlegették, mikor 1884-ben Szász Károly elnölölte volt a püspöki székre s erős küzdelem után, aránylag kevés szavazattal maradt kisebbségben. Egy a magyar református egyházzal szülő műve francziánul és angolul is megjelent s jó szolgálatot tett a hazai reformátusok törekvéseinek külföldi hitsorsosaikkal való megismertetésére.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Mikszáth Kálmán legújabb könyve. Olvasóink még bizonyára élénken emlékeznek Mikszáth Kálmánnak *«A vén gazember»* című elbeszélésére, mely lapunkban a mult évben jelent meg. Egyike ez Mikszáth legbájosabb munkáinak. A *«vén gazember»* kasznár, Borly, a ki azért lopja meg a gazdáját, hogy majd ha tönkremegy, visszaadhassa neki, a mit elloptott, oly pompás alak a maga humoros színezetével, hogy úgy ragad meg emlékezetünkben, mint egy régi ismerős. Borly unokájának, Lacinak feledező ifjú szerelme a bárokisasszony iránt a regény tulajdonképeni tárgya s ez tele van derűs, tiszta költészettel, fiatal lelkek elragadtatására, öregek mosolygó enyhületére. Mikszáth tehetsége oly gazdag, oly könnyen ontja szebbnél-szebb virágait, a humor forrása oly bőven csörgedez

Campbell-Bannerman miniszterelnök.

Grey külügyminiszter.

Burns közmunkügyi miniszter.

Gladstone Herbert belügyminiszter.

Asquith pénzügyminiszter.

ÚJ ANGOL MINISZTEREK.

benne, hogy e tekintetben alig van a mai irodalomban párja. Minden újabb művében megtaláljuk régi fényes tulajdonságait s mégis mindig újat kapunk, mert új meg új oldalról mutatkozik be. Ma kétségkívül az ő munkái képviselik a magyar regény legmagasabb színvonalát s egyaránt szólnak a közönség minden rétegéhez. Új könyve is új gyönyörűség forrása mindenkinek, a ki hozzáférhet.

A császárok sírjai. *Rákosi* Viktor élénk képzelete ujabban erősen vonzza az exotikum felé. Egy-két év előtt olvastunk tőle egy hosszabb elbeszélést egy a francia idegen légióba került magyar fiú hol mulatságos, hol meg hajmeresztő kalandjairól, most meg egy hasonló tárgyú s némileg aktuális izű könyvet írt az ifjúság számára *«A császárok sírjai»* czímmel. Hőse egy fiatal magyar újságíró, a ki mint haditudósító vett részt a kelet-ázsiai nagy háborúban a japáni részen s mindenféle meglepő kalandokon és veszedelmeken megy át, melyekből mindig kimenti lélekjelenléte vagy a véletlen kedvezése. *Rákosi* Viktor leleményes fantáziája teljes csillogásában érvényesül ebben az elbeszélésében, az olvasó s különösen a fiatal olvasó pedig lázas érdeklődéssel kíséri végig a változatos eseményeket. A japánok és oroszok nagy küzdelme, a folytonos életveszedelem, melynek szélén a főszereplő jár, a japán titkos összeesküvő társaság rejtélyeségei, — mind olyan elemek, melyek erősen táplálják a lelkekben lakozó romantikus hajlandóságot. A szép könyv, melyet *Linek* Lajos látott el tetszőszerű illusztrációkkal, ha az ifjúság számára adatott is ki, bizonyára sok olvasóra fog találni a felnőttek közt is.

Homérosz Odisszeája. Az *Ilíasz*nak nálunk több fordítója akadt, mint az *Odisszeának*, a melyet modern fordítóink csaknem teljesen elhanyagoltak. Szabó István 1846-ban megjelent s ma már meglehetősen elavult fordítása óta maig nem akadt senki, a ki erre a nagy, de szép feladatra vállalkozott volna. Pedig a ravasz, minden veszedelmen keresztül vergődő Odisszeus sorsa talán jobban érdekli a mai olvasót, mint a Trója körül lefolyt véres harcok. Most jeles fordítója akadt az *Odisszeának* *Kemenes* (Kempf) József személyében, a ki szerencsésen egyest magában a tudós filológus és a nyelv szépségeit, gazdagságát értékesíteni tudó író előnyeit. Hexameterekben fordítja a görög eposzt s nyelvének nemes egyszerűségét, plasztikai erejét a legtöbb helyen igen jól vissza tudja adni. Nagy munkát végzett kiváló sikerrel, kíváncsian volna, hogy fordítása mennyire szelebb körökbe hatolhasson el, mert hiában múltak el eszedévek, Homérosz költészete még ma friss erővel hat a fogékony lélekre. *Kemenes* Odisszeafordítása, ép úgy, mint régebben az *Ilíász*, a *«Remekírók* képes könyvtárában jelent meg s valóban hízagot pótol irodalmunkban.

Két nagy nemzeti eposz fordítása kerül most egyszerre új kiadásban az olvasóközönség elé. Az egyik a *Nibelung-ének*, a németek nagy középkori nemzeti költeménye, a melynek új kiadása annál is örvendetesebb, mert ez *Szász* Károlynak talán legteljesebb sikerű műfordítása, a melyet méltán mondanak a modern német nyelvre való áttételekkel versenyző műnek. Az egyszerű népies nyelv a maga epikai szélességében, néha szűkszáví, tömör drámaiságában úgy el van benne találva, hogy szinte már az eredeti hatását teszi. A *Nibelung-ének* nálunk is

kedvelt olvasmány, nagy irodalmi becsén kívül a magyar őshagyományokra való vonatkozásainál fogva is s ebben az új kiadásában is bizonyára meg fogja tenni a maga hatását. A másik eposz a svéd *Tegnér* Ézsaiás nagyszerű műve, a *«Frithiof-monda»*, mely *Győry* Vilmos kitűnő fordításában ma sem veszített frissességéből, költői vonzó erejéből. A *«Remekírók* képes könyvtára» című vállalat, melynek két kötetét e két mű betölti, jelentékeny szolgálatot tett az olvasóközönségnek új köntösben való kiadásukkal, melyet a csinos és szemléletes illusztrációk is értékesítik tesznek.

Az én Kálvária. Derék és szorgalmas író-társunk, *Sziklay* János nemrég rövid időközben egymás után elvesztette kedves kis leányát és hűséges hitvesét. Fájdalma egy sor meg hangulatú versben nyert enyhülést s e verseket mos egy kis kötetben gyűjtötte össze. Megható, tiszta bánat szólal meg a versekben, egy szerető szív fájdalmas vergődése a vigasztalhatatlan gyász sulya alatt, mely csak a vallásban talál enyhülést. S a gyász e dalaihoz vannak csatolva a szerző szerelmének csinos tanúbizonyságai: nejléhez egykor írt szerelmes versei. A szív, melyet e versek valaha boldog, remegő dobogásba ejtettek, immár nem dobog többé, de a mély, nemes érzés, melyet keltett, még sírjában is glóriával vonja körül. A versfüzet nem a nagy nyilvánosság számára adatott ki, könyvkereskedői forgalomba nem is kerül, csak barátai, érteinek megértői számára adta ki szerzője.

Képek Ázsia keletéről. *Kertész* K. Róbert a mult évben nagy világtúráit utazást tett s ennek benyomásairól, tapasztalatairól most egy szép könyvet adott ki. A távol kelet csodás világa, az ott kifejlődött, ránk nézve éppen idegenszerűsége által oly roppant érdekes civilizáció vonzotta őt is leginkább s erről szól könyve. Leírja útját, a tengeri hajón folyó életet s elsőül Ceylonban állapodik meg. Innen Dél-Indián, Bombay-n, Calcuttán át Jávába, Siamba, Khina egy részébe vezet a könyv. Leghosszasabban természetesen Japánban állapodik meg, hiszen a keletnek ez a legszélső sziget-állama izgatja a legjobban az európai ember képzeletét. A mit a japánok mindennapi életéről, berendezkedéséről, közlekedéséről, utcazi életéről, képzőművészeti és színházi állapotairól stb. mond, abban nagyon sok meglepő megfigyelés, helyes érzék van, jele annak, hogy az író, ha nem tartózkodott is elég sokáig Japánban, hogy az ottani élet és a népszellem mélyébe behatoljon, a mit látott, jól meglátta és jól is tudja előadni. Egy Amerikáról szóló fejezet zárja be a könyv tartalmát. Tanulságos és szórakoztató könyv, a szöveget igen sok szép kiviteli kép kíséri két

színes, két fekete melléklet és 180 szöveg közti ábra. Minden esetre jobb utazni, mint utazási könyveket olvasni, de a kinek amarra nincs módja, nagyon jó hasznát veheti az olyan könyveknek, mint ez.

Nagy magyarok élete. *Benedek* Elek az ifjúság számára megírta egy kötetben Attila, Árpád, Szent István, Szent László, Könyves Kálmán és IV. Béla életét, történelmi hűséggel, élénk, magyaros, lelkesítő előadásmóddal. Az ellen, hogy Attilát is a nagy magyarok közé sorozza, lehet ugyan a történelmi tények szempontjából kifogást tenni, — de elvégre a nagy hűn király csakugyan a hazaifas kegyeletről övezetten él köztudatunkban. *Benedek* könyve méltán sorakozik eddigi ifjúsági munkáihoz s vonzóerejét számos kép is növeli.

Új magyar könyvek. A *«Remekírók képes könyvtára»*-ban megjelent öt új kötet. *Lampel* (Wodianer) kiadása. Minden kötet ára hat korona, az egész vállalat előfizetőinek öt korona.

A vén gazember. Írta *Mikszáth* Kálmán. Révai-Testvérek Budapest. Ára fűzve négy korona, diszkötésben hat korona.

A császárok sírjai. Az ifjúság számára írta *Rákosi* Viktor. *Linek* Lajos rajzaival. *Lampel* (Wodianer) kiadása Budapest. Ára 4.80 korona.

Nagy magyarok élete. Írta *Benedek* Elek. Athenaeum kiadása, Budapest. Ára két korona.

Harmónia a mindenséggel. Írta R. W. Tripe. Fordította *Révész* Paula. Athenaeum, Budapest. Ára 3.50 korona.

Erdős Renée: Csodálatos mezőkön. Pallas-Rész. Társ. Budapest. Ára 4 korona.

Szétvárt virágok. Vidéki költők költeményeiből szerkesztette *Kétszék* Győző. I. kötet. Kiadta a szerkesztő. Ára két korona.

Kertész K. Róbert: Képek Ázsia keletéről. Budapest, Pátria részv. társ. Ára nincs feltüntetve.

KOBURG LUJZA HERCEGNŐ LEGÚJABB (1905. ÉVI) FÉNYKÉPE.

BÁRÁNY GYULA HAZAÉRKEZIK BÉCSBŐL.

Arany könyv. G. Beleze után francziából fordította Aschenbrenner József. Szent István-Társulat, Budapest. Ára nincs feltüntetve.

Közös sors. Eredeti székely regény, írta Péterfy Tamás. II. kiadás. Budapest. Ára 2 korona.

Közművelődési egyesületeink feladatairól; írta Gálffy Ignác. Forster, Klein és Ludvig kiadása, Miskolc. Ára 250 k.

Könyvtár és mérleg, tekintettel a fennálló és létesítendő jogszabályokra, írta Zsengeri Manó. Dr. Nagy Ferenc és Schneller Alajos előszávjával. Lampel (Wodianer) Budapest. Ára tíz korona.

EGYVELEG.

* A londoni motor- és automobilkocsi gyárosok az ipari célokra használható alkohol gyártására nézve külön kedvezményeket követelnek. Szerintük a London utcáin közlekedő 5000 automobil-omnibusz évenként 30 millió hektoliter alkoholt fog elfogyasztani.

* Az ausztriai kutya, az egyiptomi juhász-kutya, s az oroszánfejű tibeti kutyák soha sem ugatnak.

* Az angol postahivatal a távirtdára évenként 14 millió koronát ráfizet, de a postán évenként 96 millió koronát nyer.

Gróf Tisza István távozik a Házból.

Rendőri kordon az országház előtt.

* Az assami király kétszáz felesége kilencz osztályban van sorozva. Ha közülök egy meghal, azt a palota tetejéről kötélen bocsájtják le, mivel az assami törvény szerint halottat az ajtón nem szabad kivinni.

Gróf Benyovszky Móricz és gróf Benyovszky Sándor.

PILLANATFÖLVÉTELEK A KÉPVISELŐHÁZ DECEMBER 19-IKI ÜLÉSE ALKALMÁBÓL.

Ezüst evőkészletek! A magyar embernek mindig kedvelt nemes ércze volt az ezüst. Ebből a szép és kedves ércből készítette az evőkészletét, a lánczát, a gombjait, sarkantyúját, az ékszerit. Most, hogy az ezüst tetemesen megolcsódott, még nagyobb a kellen-dősége és keresettsége az ezüstnek, és épen azért, mert most az ezüst olcsó, nagyon helyesen cselekszik mindenki, ha most hódol az ezüst szenvedélyének és most szerzi be az ezüst evőkészleteket és készleteket, a mi-kor az aránylag alig kerül valamib. Föltétlen tény, hogy most az ezüst olcsó, de sehol oly olcsón be nem szerezhetők ezüst evőkészletek és egyéb ezüst tárgyak, mint Schönwald Imre pécsi ötvösmesternél. A ki erről meg akar győződni, kérjen árjegyzéket egy levelezőlapon és látni fogja számokkal is kimutatva. Páratlan szépek Schönwald Imre ezüst evőkészletei, szecessziós és klasszikus stílusban egyaránt. E szép készletek a világlátott ötvösmester rajzai és tervei szerint készülnek és hogy mily jutányosak, legjobban bizonyítja az az óriási forgalom és sok megrendelés, mely Schönwaldhoz a világ minden tájáról érkezik. A ki evőkészletet akar beszerezni, forduljon bizalommal Schönwald Imréhez Pécsre.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

53-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, évenként több mint 130 íven, s több mint ezer képpel, «Regénytár»-ral s rendkívüli mellékletekkel is bővítve legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

A «Vasárnapi Ujság» újabban színes képmellékleteket is ad, több színben művészi-leg kivitt képek.

Mikszáth Kálmán kitűnő íróink mint főmunkatárs működik a «Vasárnapi Ujság» szerkesztőségében s a vele kötött egyezség értelmében kizárólag a «Vasárnapi Ujság»-ba írja nagybecsű új szépirodalmi műveit: regényeit, elbeszéléseit.

A «Vasárnapi Ujság» 1906-iki előfizetői díszes kiállítású ünnepi albumot kapnak ingyen, becses szépirodalmi és ismeretterjesztő közleményekkel, öt színes képmelléklettel és számos, a szövegbe nyomott képpel gazdagon illusztrálva.

Előfizetési feltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 4 korona, fél évre 8 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a Világkrónikával negyedévre 4 kor. 80 fillér, félévre 9 korona 60 fillér.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: BARÁTH FERENCZ nyug. jogakadémiai tanár, a ki a magyar szabadságharcnak egyik legvittebb katonája volt, 81 éves korában Pápán. — BOGDANOVICS SÁNDOR, Bogdanovics Luczian görög-keleti püspöknek atyja, 77 éves korában. — HAZSLINSZKY ISTVÁN kőbányai gyógyszerész. — IDŐSB. FÁBIÁN FERENCZ nyug. állomásfőnök 71 éves korában Győrött. — ROZKOVICH MIKLÓS királyi albiró 42 éves korában Budapest. — BIRÓ GÁSPÁR 46 éves korában Kúnszentmártonban. — VARSÁNYI KÁROLY megyei hivatalnok Törökbecsén. — DVORSZKY BÉLA pécsváradai gyógyszerész, 68 éves korában. — TUCKER SPENCER 52 éves korában Budapesten. — SZAMOSÚJVÁRI BOGDÁNFY ANTAL nyug. honvédelezredes, 86 éves korában Gödöllőn. — FÁNDI JÁNOS a halászi-ipartestület volt elnöke, IX. ker. választmányi tag, 70 éves korában. — KOMÁROMI SZARKA VINCZE földbirtokos 66 éves korában Gyulácson. — REDAI NÁNDOR 1848. 49. honvédtüzér 74 éves korában Dobozon. — KVASSÓI KVASSAY ISTVÁN, a lévai alesperesi kerület rendes esperese, zsemleéri plébános, Barsvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, 67 éves korában Zsemleéri községben. — HANZELY ISTVÁN m. kir. posta- és táviró főtiszt, 58 éves korában Újpesten. — ZIVUSKA JÓZSEF káptalani gazdatiszt 37 éves korában Nagyvárádon. — ÁRVAY-NAGY MENYHÉRT gazdatiszt 69 éves korában Úszfaluban. — DENCZ JÁNOS nagyváradi kanonok, 60 éves korában. — ANDRÁSSY KÁROLY usztyei római katolikus plébános, 67 éves korában. — DINNENBERG NÁNDOR tüzérőrnagy, a ki halálos ágyán esküdött meg jegyesével. — FARKAS ÁKOS tanító 45 éves korában Léván. — VIDOVICH ANTAL uradalmi jószágfelügyelő 24 éves korában Budapesten. — HIRI MIHÁLY 1848–49-iki honvéd, a honvédmenedékház tagja, 76 éves korában. — ID. FLIEGL KÁLMÁN nyug. belügyminiszeri számtanácsos Budapesten, életének 62-ik esztendejében. — LUDVIG J. GRÖRÖV fővárosi hivatalnok Budapesten, életének 40-ik esztendejében. — VILLINGER ANTAL Rózsahegyen, 51 éves korában.

Baditz Ottó: Kútnál.

SZABÓ KÁLMÁNNÉ, szül. Matlaskovszky Anna székesfővárosi elemi iskolai tanítónő 54 éves korában Budapesten. — ZÁDRA MÁRIA, a fővárosi Erzsébet-leányárvaház volt munkatanítónője, 54 éves korában Budapesten. — PRIKOVITS JÁNOSNÉ, született Pischinger Ida, Budapesten. — ÖZV. KISFALUDI KISFALUDY KÁROLYNÉ, szül. Korchmáros Julianna, 86 éves korában Pozsonyban. — GÉCZY ISTVÁNNÉ, szül. Gecző Rózsika, Géczy István honvédfőhadnagy felesége, 30 éves korában Csikszereván. — ÖZV. CSÖNTH JÁNOSNÉ, szül. Pál Anna, 76 éves korában.

ban. — SZENDE ANTALNÉ, szül. Marton Erzsébet, 50 éves korában Budapesten. — KACSO ISTVÁNNÉ, szül. Majthényi Klára 47 éves korában. — LASZLOVSKY BÉLÁNÉ, szül. Princz Agnes 65 éves korában Pomázon. — ÖZV. ERSEKUVÁRI GYARMATY MIKLÓSNÉ, szül. csikszereváli Szabó Paulina 70 éves korában Kolozsváron. — MÉSZÖLY GYULÁNÉ, volt pestvármegyei főszámvevő özvegye 64 éves korában. — ÖZV. KERESKES SÁNDORNÉ, szül. Borbély Julianna Szolnokon. — ÖZV. VADKERTY ANTALNÉ, szül. Kertész Teréz Dombóvár 70 esztendőskorában. — Özvegy körösszeghi és adorjani Csáky Rezsőné grófné, szül. soóvári Soós Alexandrin Kassán 75 éves korában.

Szerkesztői üzenetek.

Szülőföld. Virágének. A ki költő akar lenni, annak nem szabad olyan rendetlen formában s oly prózai nyelven írni.

Egy üzenet. A szerzőtől már sokkal jobb dolgot is láttunk s nincs ok rá, a miért a gyöngébbet közöljük.

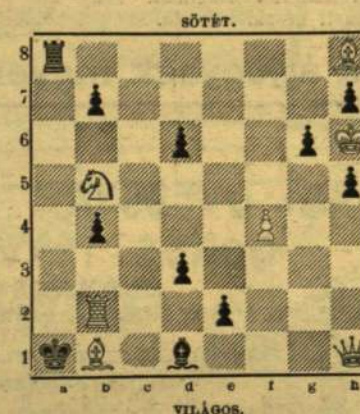
Egy ifjú leányhoz stb. A ki le tud írni ilyen rettenő prózát, hogy: Látásod annyira megigézte szívem, Hogy azóta nyugodni nem tudok, — az ugyan lehetőleg kevés költői érzéket árul el.

Őszi dalok. Tagadhatatlanul van bizonyos ügyesség a megírásuk módjában, de a mi színvonalunkat nem tük meg.

SAKKJÁTÉK.

2464. számú feladvány. Marin V.-től.

(I. díjat nyert feladvány.)

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2450 számú feladvány megfejtése Gérecz Károlytól.

Világos.	Sötét.	Világos. a.	Sötét.
1. Vb1-b3	1. Ke4-d4: (a)	1. Ke4-f5 (b)	
2. He5-g6	2. K lép.	2. Vb3-f3+	Kf5-g5
3. Vb3-b4-d3 mat.	3. Hd8-f7 mat.		
Világos. b.	Sötét.		
1. Vb3-d3+	1. g7-g6		
2. Hd8-e6 mat.	2. Ke4-f4		

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csongorban: Németh P. — Bakony-Szentlászlón: Szabó János. — Fákerten: Kintzig Róbert. — Kecskeméten: Balogh D. — Zircen: Veörös Miklós. — A pesti sakk-kör.

Nádler Róbert: Érett már a körte.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Képeskönyvek, verseskönyvek

2-7 éves gyermekek számára.

Mindentudó képeskönyv. Pingálta: Faragó bácsi. Széles 8-r alakban nyitló, szemléltető képeskönyv 726 színes ábrával. Diszkes színyomatu kötésben K 6.— Két részben is kapható. Egy-egy rész bekötve K 3.—

Trefás állatkert. Meggondorlat trefás képeskönyv. Átváltozó képekkel. Színes nyomású kötésben K 3.—

Menaszéria. Képeskönyv számos verssel. Magas 4-r alakban K 240.

Képes abc. Pálla Lajos verseivel és 32 színes képpel. Színyomatu kötésben K 1.60. Elszáhitatallan kiadás, kemény lapokon K 2.80

MESEKÖNYVEK

5-8 éves gyermekeknek

Egérke mesél. Irta Tábori Róbert. Hegedűs Geiger R. rajzaival. Diszkes kötésben K 2.80

Gyermekmesék. Irta R. Kipling, Fordította Miklós Lajos. 12 képmelléklettel. Diszkes kötésben K 3.—

Száz kis történet. Irta Hoffmann Ferenc. 10 színes képpel. Színes kötésben K 3.—

Ötven kis mese. Irta Hoffmann Ferenc. 7 színes képpel. Cím-képes kötésben K 2.—

Álomvilág meseország. Irta Tábori R. Hegedűs Geiger R. rajzaival. Diszkes kötésben K 3.20

Gyermekmesék. Irta Ida néni. 36 képpel. Köve K 3.20

300 Esopus mese. Az ifjúság számára. Átdolgozta Boross Gábor. 113 képpel. Diszkes kötésben K 4.—

Tündérmesék. Színyomatu egész oldalas képekkel. Színes bekötésben K 4.50

Képes mesék. Lajos bácsitól. 20 mese. Színyomatu egész oldalas képekkel. Színes bekötésben K 4.50

Tündérország. Lajos bácsitól. 40 mese. Gyönyörű, egész oldalas színyomatu képekkel. Diszkes színes egész kötésben K 9.—

A kis regelő. 50 új kis mese. Hoffmann F.-től. Tarka kötésben K 1.60

KIS KÖNYVTÁR

Szerkeszti Benedek Elek
Csinos piros vászonkötésben, képekkel

Gyermekek és öregek. Irta Benedek Elek. K 1.50

Falusi történetek. Köve K 2.—

Mesék és történetek. Köve K 3.—

Othón és idegenben. Köve K 2.50

Színművek és elbeszélések. Köve K 2.50

Történeti elbeszélések. Köve K 3.—

Történetek az iskolából. Köve K 3.—

Pogány magyarok és egyéb történetek. Köve K 2.—

Rajzok a diákeletről és egyéb történetek. Köve K 4.50

Baróthy Lenke és egyéb történetek. Köve K 3.—

Regék az északi tenger mellől és egyéb mesék. Köve K 2.—

A Kis Könyvtár

Szerkeszti Benedek Elek

1-92. száma külön is kapható.

Egy-egy szám ára köve 50 fill.

Teljes jegyzékkel készséggel szolgálatunk.

Az Ifjúság

Cini-Cini. A kicsinyeknek muzsikája Pósa bácsi. Gyermekversek. Remek kiállítású kötésben K 4.80

Tündérliget. Mikszáth Kálmán verseivel. Remek szép színes képekkel. Színyomatu kötésben K 4.80

Arany napsugár. Pósa Lajos verseivel. Gyönyörű kiállítású, ívrét alakú képeskönyv. Színy. képekkel. Színes, címkepes kötésben K 7.20

Mindenféle állatképek jóvalvaló apró nék. Leutemann H.-tól. Versekkel ellátta Antal bácsi (Radó Antal). Színyomatu képes kötésben K 2.40

Kisemberek pajtásai. Radó Antal verseivel. Számos színes képpel. Színyomatu diszkes kötésben K 2.40

Flóri könyve. Irta: Bezzerdy Amália. Apró versek és mesék. Számos képpel K 1.— Diszkiadás köve K 3.—

Jó gyermekek mulatsága. Képeskönyv az állatvilágból. 42 színes kép. Versekkel. Csinos kötésben K 1.—

KALANDOS TÖRTÉNETEK

a serdültebb ifjúság számára

Robinson Crusoe. élete és viszontagságai. Irta Defoe. Átdolgozta Gaal Mózes. Paget 120 eredeti rajzával. Köve K 4.80. Diszkes ajándék-kiadás, falemez kötésben K 8.—

Robinson Crusoe. Irta Defoe után Radó Antal. 8-r alaku K 3.20. 4-r alaku kiadás, színyomatu bekötésben K 4.80

Gulliver utazásai az óriások és törpék birodalmában. Irta Swift. Átdolgozta Vajdaly G. Színes és fekete képekkel, diszkes kötésben K 3.60

Jelky András kalandjai. Irta Hevesi Lajos. 72 képpel. Diszkes kötésben K 6.—

Münchhausen. az igazmondó német báró csodálatos kalandjai. Irta ifjúságnak emelést Gaal Mózes. Köve K 3.60

Kujak Andris keleti utazása. Irta Gaal Mózes. 22 rajzzal. Diszkes kötésben K 5.—

A búrok magyar vitéze. Irta Földes Géza. Képes kötésben K 4.50

Don Quijote de la Mancha. Irta Chervantes. Átdolgozta Radó Antal. Diszkes kötésben K 5.60

ELBESZÉLÉSEK ÉS TÖRTÉNETEK

a serdültebb ifjúság számára

A császárok sirjai. Regény az ifjúság számára. Irta Rákosi Viktor. Lincz Lajos rajzaival. Diszkes kötésben K 4.80

Cooperfield Dávid élete és viszontagságai. Irta Dickens Ch. Az ifjúság számára átdolgozta Miklós Lajos. Számos képpel. Diszkes kötésben K 6.—

A cizruszkirály. Irta Krudy Gyula. Ifjúsági regény. K 2.50

Szabadság, földön, égen. Irta B. Büttner Lina. Az ifjúság számára. Széchy Gy. rajzaival. Diszkes kötésben K 3.—

A latorcavölgyi pap. Irta Nagy Sándor. Diszkes kötésben K 2.—

Uarda. Ebers György regénye. Átdolgozta Gaal Mózes. Képekkel, 2 kötet. Diszkes kötésben K 10.—

Hypatia. Kingsley regénye az ókeresztény korból. Átdolgozta Zsigány Árpád. Képekkel. Köve K 4.50

Kis Dekameron. Irta Jókai Mór. Válogatott beszédek az ifjúságnak. Neogrady rajzaival. Köve K 6.—

A két imposztor. Irta Jókai Mór. Neogrady rajzaival. Diszkes kötésben K 4.—

Egy falat kenyér. Irta Macé János. Átdolgozta Zsigány Árpád. 8 képpel. Diszkes kötésben K 2.—

Karácsonyi nagy képes jegyzékünket
kiváratra készséggel megküldjük.

MESEKÖNYVEK

8-12 éves gyermekeknek

Mesék és regék. Irta Karádi L. Átdolgozta Gaal M. 16 színes és számos fekete képpel. Színyomatu táblakönyv K 3.—

Legszebb regéfűzér. Irta Bánfi János. Gaal Mózes. Széchy Gyula 34 rajzával. Diszkes kötésben K 4.—

Tündérek között. Irta Bánfi János. 4 színes és számos fekete képpel. Színyomatu borítékba köve K 3.—

Egyszer volt, hol nem volt. 5 színes és számos fekete képpel. Színyomatu borítékba köve K 6.—

Regelő tulipán. Regék és mesék. Irta Károlyi Pál. 8 színes és 36 fekete képpel. Csinos kötésben K 2.80

Magyar népmondák. Irta Radó V. 7 színes képpel. Diszkes, színyomatu kötésben K 5.60

Mesék és elbeszélések. Elektől 5 színes és számos a szöveg körül nyomott képpel. Diszkes kötésben K 5.60

Többsincs királyfi. Népmese. Irta Benedek Elek. Számos képpel. Csinos kötésben K 3.—

Tündérmesék. Perrault után. 66 képpel. Diszkes kötésben K 4.—

Regék és elbeszélések. Irta Wildermuth Ottília. 4 színes képpel. Köve K 4.—

Legszebb magyar mesék. Mesék Móra bási. Magyar művészek remek színes képeivel. 4 kötetben. Egy-egy kötet diszkes kötésben K 6.—

Andersen meséi. Ford. Miklós Lajos. Fekete és színes képekkel K 3.—

Andersen újabb meséi. Fordította Miklós Lajos. Fekete és színes képekkel. Csinos kötésben K 3.—

Andersen összes meséi. Fordította Miklós Lajos. Fekete és színes képekkel. Csinos kötésben K 6.—

Grimm meséi. Fordította Benedek Elek. 4 színes és számos szövegképpel. Diszkes kötésben K 3.—

Grimm válogatott meséi. Ford. Benedek Elek. 4 színes és számos szövegképpel. Diszkes kötésben K 3.—

Grimm összegyűjtött meséi. Fordította Benedek Elek. 8 színes és számos szövegképpel. Diszkes kötésben K 5.60

Kis Almanach. 20 magyar író eredeti meséivel. Szerkeszti Bródy Sándor. Képekkel. Színyomatu vászonkötésben. II. évf. K 2.— III.—V. évf. egy-egy kötet K 2.40

Ezeregy éjszaka regéi. Átdolgozta Radó Antal. 4 színyomatu és számos szövegképpel. Színyomatu kötésben K 6.— Diszkiadás 14 színyomatu és számos szövegképpel K 9.—

Jolánka mesél. Elbeszélések. Irta Gyöngyi Isz. Számos képpel. Diszkes kötésben K 2.50

Bórhárisnya elbeszélések. Irta Cooper F. 5 elbeszélés az indián életből K 4.—

Ifjúság Könyvtára

elbeszélések gyűjteménye
kötetenként 4-4 képpel. Köve

Hoffmann Ferenc. Jót tört K 1.—
— Rossz lelkiismeret K 1.—
— Elvesztett fiú K 1.—
— Barátság áldozata K 1.—
— Mosdóssy J. Szalmaszál és egyéb elbeszélések K 1.—
— Szerelmehgyi T. Balassa-halom K 1.—
— Páldiárita-Madzsar. Finn elbeszélések K 1.—

A boldogulás útja.

Irta Smiles-Schramm.
A magyar viszonyokhoz alkalmazta Kárfy Ödön. dr. Tóth Ö. rajzaival. Diszkes kötésben K 2.60

Karácsonya

TÖRTÉNELMI IFJUSÁGI IRATOK

A legnagyobb magyar. Irta Tóth Sándor. Számos képpel. Diszkes kötésben K 4.—

A kard és a lant hőse. Regényes történet. Irta Gaal Mózes. Széchy Gyula 34 rajzával. Diszkes kötésben K 4.—

A magyar nemzet története regényes korrajzokban. Irta Jókai Mór. 3 kötetben. Vásonkötésben. I. köt. K 7.—, II. köt. K 6.—, III. köt. K 6.—

II. Rákóczy Ferenc. Irta Miklós. Az ifjúság számára átdolgozta Gaal Mózes. Számos képpel. Diszkes kötésben K 4.40

Dáma. Regényes történet a XVII. század hajdúvilágából. Irta Baksay Sándor. Kimmach László eredeti rajzaival. Diszkes kötésben K 6.—

Német hősmondák az ifjúság számára. Irta H. Pulszky Polyxena. Gedeon Alajos. 15 képpel. Diszkes kötésben K 4.—

Bácsy Jakab. Regényes történet a XVII. század hajdúvilágából. Irta Dely Thury Gyula 15 rajzával. Diszkes kötésben K 3.60

Durward Quentin. Scott Walter világhírű regényét az ifjúság számára átdolgozta Telekes Béla. 8 színes képpel. Diszkes kötésben K 3.—

Történelmi életrajzok. Irta Vasváry K. 14 képpel. Színyomatu kötésben K 5.60

Odysseus kalandjai. Irta Kempf József. Képekkel. Diszkes kötésben K 2.—

Fekete király. Történeti elbeszélés. Irta Földes Géza. Számos képpel. Diszkes kötésben K 3.60

Görög regék. Irta Cox György. Fordította Komáromy Lajos. 90 képpel. Vásonkötésben K 7.—

Elbeszélések a római világól. Irta Földes Géza. Számos képpel. Diszkes kötésben K 4.80

Elbeszélések a görög világól. Irta Földes Géza. Számos képpel. Diszkes kötésben K 3.20

Csontos Szigfrid és Berni Detre. Irta Gaal Mózes. Két elbeszélés. 49 képpel. Csinos kötésben K 2.—

Ezer év. Képek a magyar nemzet történetéből. Irta Baróti Lajos. Számos képpel. Színyomatu kötésben K 3.—

Hun és magyar mondák. Irta Gaal Mózes. Gyulai László rajzaival. Diszkes kötésben K 6.—

Hűség és a sírig. Történeti elbeszélés. Irta Gaal Mózes. Goró Lajos rajzaival. Vásonkötésben K 4.—

LEÁNYOK SZÁMÁRA

ifjúsági iratok

Róza története. A serdülő leányok számára. Irta Fayné Hentaller Mária. Számos képpel. Diszkes kötésben K 4.—

Fehér rózsák. és egyéb történetek nagyobb leányok számára. Irta Mankusch Kornélia. Számos képpel. Diszkes kötésben K 8.—

Sziklár Ilona és más beszédek. Irta Vachott Sándorné. Képekkel. Köve K 5.60

Leányok könyve. Irta Wurga L.-né. 12 képpel. Köve K 4.—

Leányok tükré. Híres magyar nők élete. Irta Beniczky Lenke. Illusztrálta Demeczky V. Irma. Diszkes kötésben K 3.80

Leányévek. Elbeszélések felnőttebb leányok számára. Irta Fayné Hentaller Mária. Számos képpel. Diszkes kötésben K 4.80

Szőcske kisasszony. Regény fiatal leányok számára. Irta Tóth Sándor. Diszkes kötésben K 4.20

Fekete Kató és más elbeszélések. Irta Fayné Hentaller Mária. Számos képpel. Diszkes kötésben K 5.—

Erdély nagyszasszonya. Krónikás magyar leányok számára. Irta Tóth Sándor. Pataky László rajzaival. Színyomatu kötésben K 4.80

Egy rút kis leány története és más elbeszélések. Irta Büttner Lina. Goró L. rajzaival. Diszkes kötésben K 5.—

Futri Kata. Elbeszélés. Helm után átdolgozta Gaal Mózes. Neogrady Antal 34 rajzával. Diszkes kötésben K 5.20

Szent Erzsébet élete. Irta Lázár Gyula. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 2.40

A természettudományok köréből

a serdültebb ifjúság számára

Elbeszélések az állatvilág köréből. Az ifjúság számára. Irta Földes Géza. Köve K 2.—

Természettudományi olvasmányok. Irta Hankó és Sztényei. Számos képpel. Diszkes kötésben K 4.40

Ifjúsági olvasmányok. Irta Sztényei. Számos képpel. Diszkes kötésben K 3.60

Universum. Összeállította Hankó Vilmos dr. Erdőke és tanulmányok olvasmányok gyűjteménye, a természettudomány, föld-, néprajz, felfedezések, tanulmányok stb. köréből. Illusztráltak: Belloni L. és Tull Odón festőművészek. Két sorozat. Egy-egy kötet diszkes kötésben K 8.50

A természet könyve. Irta Bernstein A. Öt kötetben, köve K 26.—

Rajzok a természet köréből. Irta Pallagi J. Képekkel, köve K 2.—

Képes természetrajz. Irta Papp János. Számos képpel. Köve K 7.20

Utazás a természetben. Irta Platz Bonifác. Számos képpel. Színes kötésben K 4.—

Állatvilág. pillanatnyi fényképekben. Szerkeszti dr. Sztényei Hugó. Diszkes albumkötésben K 20.—

UTAZÁSOK

töredék és néprajzi ifjúsági iratok

Utirajzok és tanulmányok. Irta Jászai Rezső. Számos képpel. Vásonkötésben K 3.—

Kolumbusz Kristóf. Amerika felfedezése. Számos szövegrajzzal. Diszkes kötésben K 4.80

Utazásom Szicília és Malta-szigetén. Számos képpel. Irta Erdődi Béla. Diszkes kötésben K 5.60

A Szentföldön. Irta Erdődi Béla. Utirajzok. Számos képpel. Diszkes kötésben K 5.60

A Fáraók országában. Irta Erdődi Béla. Számos képpel. Diszkes kötésben K 5.60

Utazás a föld körül 80 nap alatt. Irta Verne Gyula. Diszkes egész kötésben K 2.—

Egy tutaj története. Ifjúsági regény. Irta Rákosi V. Illusztrálta Gergely Imre. Diszkes kötésben K 4.20

Velence. 12 képpel. Az ifjúságnak írta Gerardo Attila. 10 képpel. Vásonkötésben K 6.—

VERNE GYULA

legkedveltebb regényei

A világ ura. Vásonkötésben K 4.50

Az Antillák világa. Vásonköt. K 4.20

Grant kapitány gyermekei. 172 képpel. Vásonkötésben K 7.20

Utazás a tenger alatt. 107 képpel. Vásonkötésben K 3.60

A rejtelmes sziget. Három részben. 189 képpel. Vásonkötésben K 4.80

Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutskig. 82 képpel. Vásonkötésben K 4.—

Utazás a föld körül 80 nap alatt. 51 képpel. Vásonkötésben K 4.—

A Robinsonok iskolája. 46 képpel. Vásonkötésben K 3.60

Utazás a holdba. 43 képpel. Vásonkötésben K 3.20

Utazás a hold körül. 42 képpel. Vásonkötésben K 3.20

Servadec Hector kalandos utazása a naprendszeren át. 94 képpel. Vásonköt. K 4.—

Öt hét léghajón. Utazás Afrikában. 73 képpel. Vásonkötésben K 4.40

Dél csillaga. A gyémántok hazája. 30 képpel. Vásonkötésben K 4.—

Kéraban a vasfűjű. Vásonköt. K 5.20

A lángban álló szigettenger. 47 képpel. Vásonkötésben K 3.60

A bundák hazája. Két kötetben. 102 képpel. Vásonkötésben K 4.40

Hatteras kapitány kalandjai. 255 képpel. Vásonkötésben K 5.20

Utazás a föld központja felé. 58 képpel. Vásonkötésben K 4.—

A hódító Robur. Regény. 44 képpel. Vásonkötésben K 3.60

Az ücső város. — Az ostromzáron keresztül! 42 eredeti rajzzal. Vásonkötésben K 3.20

Az ücső sziget. Regény. 79 képpel. Vásonkötésben K 5.20

Egy kínai viszontagságai Kínában. Benett 52 eredeti rajzával. Vásonkötésben K 3.20

A Jangada. Nyolcszáz mérföld az Amazonon. 72 képpel. Vásonkötésben K 4.80

Sándor Mátyás. Regény. Benett L. 115 eredeti rajzával. Vásonkötésben K 6.40

A zöld sugár. 44 képpel. Vásonkötésben K 3.20

Két évi vakáció. 90 képpel. Vásonkötésben K 5.—

Világelfordulás. 34 képpel. Vásonkötésben K 3.50

Várkastély a Kárpátokban. 89 képpel. Vásonkötésben K 3.50

Egy sorsjegy 9672-ik szám. 38 képpel. Vásonkötésben K 3.50

A tizenöt éves kapitány. 59 képpel. Vásonkötésben K 4.40

Éjszaka a dél ellen. 85 képpel. Vásonkötésben K 5.50

Cascabel Caesar. 84 képpel. Vásonkötésben K 5.50

Három orosz és három angol kalandja. 50 képpel. Vásonkötésben K 5.20

A Bégum ötszáz milliója. — A Bonny lázadó. Vásonkötésben K 3.50

Az új hazában. 65 képpel. Vásonkötésben K 4.50

Különös végrendelet. 60 képpel. Vásonkötésben K 5.50

Fekete indiák. 43 képpel. Vásonkötésben K 4.50

A csetvadászok. 28 képpel. Vásonkötésben K 3.50

Város a levegőben. 37 képpel. Vásonkötésben K 4.—

Dr. Ox teóriája. — Telelés Grönlandban. — Zakariás mester. — Dráma a levegőben. Vásonkötésben K 4.—

Antifer mester csodálatos kalandjai. 76 képpel. Vásonkötésben K 7.20

Bombarnac Claudius. 54 képpel. Vásonkötésben K 5.20

Az Orinocon fölfelé. 49 képpel. Köve K 4.80

Dardentor Clovis. 46 képpel. Vásonkötésben K 5.20

Senki fia. Regény. 83 képpel. Vásonkötésben K 7.20

Branicann asszonya. 82 képpel. Vásonkötésben K 7.50

A «Cynthia» hajótöröttjei. 40 képpel. Vásonkötésben K 3.60

A francia zászló. 40 képpel. Vásonkötésben K 4.—

A jégspinyx. 66 képpel. Vásonkötésben K 5.20

Névtelen család. 80 képpel. Vásonkötésben K 6.40

Haza, Franciaországba! Gil Braltar. 38 képpel. Vásonkötésben K 4.40

LEGSZEBB AJÁNDÉK

a 15-18 éves ifjúságnak

Petőfi Sándor összes költeményei. Bevezette Ferenczy Z. Két kötet. Diszkes kötésben K 12.—

Kisfaludy Sándor összes költeményei. Bevezette Junius. Illusztrálva. Két diszkes kötésben K 12.—

Shakspere remekai. Bevezette Alexander Bernát. Illusztrálva. Három diszkes kötésben K 18.—

Molière remekai. Bevezette Haraszti Gyula. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Tóth Kálmán válogatott munkái. Bevezette Endrődi Sándor. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Berzsenyi Dániel válogatott munkái. Bevezette Váczky J. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Homerosz Iliás. Fordította Kemenes Kempf József. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Schiller költeményei. Fordította Dóczi Lajos. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Tóth Ede munkái. Bevezette Vándy Antal. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Kisfaludy Károly munkái. Bevezette Bánóczy József. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Kölcsey Ferencz válogatott munkái. Bevezette Jancsó Benedek. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Kazinczy Ferencz Bevezette Balassa József. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

A régi magyar költészet. Bevezette Ferenczy Zoltán. Illusztrálva. Két diszkes kötésben K 12.—

Leopardi és Musset költeményei. Fordította Radó Antal. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Garay János válogatott költeményei. Bevezette Angyal D. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Csokonai válogatott munkái. Bevezette Bánóczy József. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Zrínyi M. válogatott munkái. Bevezette Négyesy László. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Széchenyi István gr. válogatott munkái. Bevezette Beöthy Zolt. Illusztrálva. Két kötet. Diszkes kötésben K 12.—

Mikes Kelemen törökországi levelei. Kiadta, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta dr. Császár Elemér. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Deák Ferencz válogatott munkái. Kiadta, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Ferenczy Zoltán. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Firdüsi Sahnáméból. Feridun és fia. Szijavus. — Zál és Rudabé. Fordította és bevezetéssel ellátta Radó Antal. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Homerosz Odysseája. Az eredeti fordította Kemenes (Kemp) József. Illusztrálva. Diszkes kötésben K 6.—

Karácsonyi és újévi ajándék

REMEKIRÓK képes kiadása

A «Remekírók képes könyvtára». Szerkesztő Radó Antal, külön kapható kötetek diszkötésben. Eltérő bevezetéssel és jegyzetekkel.

Berzsenyi Dániel válogatott munkái	K 6.—
Csokonai válogatott munkái	K 6.—
Deák Ferenc válogatott munkái	K 6.—
Firduszai A. Sándor válogatott munkái	K 6.—
Garay János válogatott munkái	K 6.—
Homerósi János válogatott munkái	K 6.—
Kazinczy Ferenc válogatott munkái	K 6.—
Kisfaludy Károly válogatott munkái	K 12.—
Kisfaludy Sándor összes költeményei	K 12.—
Kölcsényi Ferenc válogatott munkái	K 6.—
Leopoldi és Musset költeményei	K 6.—
Mikós Kelemen Törökországi levelei	K 6.—
Mollére remekai	K 6.—
Petőfi Sándor összes költeményei	K 10.—
Régi magyar költészet 2 kötet	K 12.—
Schiller költeményei	K 6.—
Shakespeare remekai 3 kötet	K 18.—
Széchenyi István gr. művei	K 12.—
Tóth Ede válogatott művei	K 6.—
Tóth Kálmán válogatott költeményei	K 6.—
Zrínyi Miklós válogatott munkái	K 6.—

Magyar költők nyolczadrétű diszkötése

Pompás, egyöntetű diszkötésben, aranybetűvel. Kritikai összkiadások, jegyzetekkel és életrajzi bevezetéssel ellátva.

Arany János összes munkái, hátrahagyott iratai levelezése 12 kötet	K 100.—
Arany László összegyűjtött művei	K 35.—
Bajza József összes munkái 6 kötet	K 40.—
Czuczor Gergely összes költeményei	K 20.—
Garay János összes munkái 5 kötet	K 32.—
Gyulai Pál összes munkái 6 kötet	K 38.—
Tompa Mihály összes költeményei	K 30.—
Vajda János költeményei	K 9.—
Vörösmarty Mihály összes munkái 8 kötet	K 60.—

Összes művek

Magyar Remekírók. Kis nyolczadrétű teljes egyöntetű kiadása diszkötésben.

Arany János összegyűjtött munkái	K 46.—
Arany László összegyűjtött művei	K 30.—
Bajza József összes munkái 6 kötet	K 35.—
Czuczor Gergely összes költeményei	K 16.—
Kisfaludy Károly minden munkái	K 20.—
Kisfaludy Sándor minden munkái	K 30.—
Kölcsényi Ferenc minden munkái	K 32.—
Tompa Mihály összes költeményei	K 12.—
Virág Benedek minden munkái	K 16.—
Vörösmarty Mihály összes művei	K 24.—

Idegen költők disztes kiadása

Anthologia a XIX. század franczia

lyrájából 2 kötet	K 9.50
Aristo Örgöngő Loránja. Félbörkötés	K 10.—
Burns R. költeményei	K 7.20
Firduszai Szejavusz	K 3.60
Zal és Rudabé	K 2.40
Feridun és fia	K 3.20
Goethe Herman és Dorottya 8 fénynyomattal	K 5.—
Goethe költeményei	K 11.—
Idegen költők albuma	K 10.—
Kalidasa Szantakanta	K 4.—
Leopoldi összes lírai költeményei	K 4.80
Lessing Böles Náhán	K 4.—
Longfellow költeményeiből	K 4.—
Moore Tamás Lalla Roukh	K 4.—
Musset költeményeiből	K 3.—
Nala és Damajanti	K 3.—
Négy orosz költő (amateurkötés)	K 6.—
Olász költők	K 3.20
Petrarca összes szerelmi szonettjei	K 4.80
Schiller költeményei	K 4.—
Svéd költők	K 5.60
Tennyson király-ídljei	K 6.—

ARANY JÁNOS BALLADÁI

Royal folio facsimile kiadás Zichy Mihály rajzaival Remek diszkötés

Az összes 24 ballada fényes amateur félbörkötésben K 170.— Disztes vászonkötésben K 150.—

Külön kiadások pompás diszkötésben.

Önprentők, Hídvadás, Török Bálint, Zách Klára	K 36.—
Tengeri-hántás, Egri leány, Éjszaki párhaj, Vörös Rébék, Szöke Panni, Árva fia, Endre királyfi, Szibinyáni Jank, Méh románcja	K 60.—
Ágnes asszony, V. László, Mátyás király, Tetemre hívás, Bor vitéz, Walesi bárdok, Önprentők, Török Bálint, Hídvadás, Zách Klára, Rákóczy, Szondi két apródja, Bot hajnok, Rozgonyiné, Pázmány lovag	K 96.—

KÖLTŐK ALBUMA Jelenkori magyar költők verseiből

Összeállította Radó Antal.

Nagy negyedrétű alaku diszmű 33 elsőrangú művész számos szövegillusztrációjával és 28 heliogravur műmelléklettel	K 56.—
Pompás magyar stílus diszkötésben	K 15.—
Kis 49 albumkiadás képekkel, diszkötésben	K 10.—
89-alaku diszkötés	K 6.—
Kis 89-alaku aranyozott diszkötés	K 9.—
Emlékiadás selyembetéttel	K 9.—

DÓCZI LAJOS munkái

Első végleges kiadás.

Tíz pompás cabinet alaku diszkötésben K 80.—

Csók. Vigjáték	diszkötésben K 7.—
Faust. Goethe tragédiája	K 9.—
Széchy Mária. Szinmű	K 7.50
Carmela. Elbeszélés	K 7.—
Beszélyek és vázlatok	K 7.—
Schiller költeményei	K 9.—
Utolsó szerelem. Vigjáték	K 7.50
Schiller. Wallenstein-trilógia. Két kötet	K 15.—
Goethe költeményei	K 11.—

SZINMŰVEK diszkötésben.

Shakespeare szinművel. Albumalaku képes kiadás, angol művészek rajzaival, 36 színarab 6 kötetben, 600 képpel. Diszkötésben K 100.—

Shakespeare szinművel. 80 alaku kiadás. 6 disztes vászonkötésben K 20.—

Hymfy dalai. Irtá Berezik Árpád. Vigjáték 2 felvonásban. R. Hirsch Nelli rajzaival. Disztes albumkiadásban K 20.—

Ellinor királyleány. Irtá Dóczy Lajos. Vigjáték. Diszkötésben K 5.—

Vegyes párok. Irtá Dóczy Lajos. Szinmű. Diszkötésben K 6.—

Bacsányi. Irtá Fényes Samu. Szinmű. Diszkötésben K 3.60
Iphigenia Taurisban. Irtá Goethe Tragédia. Diszkötésben K 4.—	
Barnelmi Minna. Irtá Lessing G. E. Vigjáték 12 képpel. Diszkötésben K 4.80	
Szinművek. Irtá Rákosi Jenő. Diszkötésben K 6.—	
Nero anyja. Irtá Tardos (Krenner) Victor. Tragédia. Diszkötésben K 4.40	

KÖLTEMÉNYEK

Arany János kisebb költeményei. 2 kötet. Elzevir gyűjtemény. Diszkötésben K 10.80	
Kis 89 kiadás. Diszkötésben K 6.40	
109 kiadás. Diszkötésben K 5.—	
Toldi, Toldi szerelme, Toldi estéje. Irtá Arany János. 89 kiadás. Diszkötésben K 8.—	
109 kiadás. Diszkötésben K 5.—	
Ószi. Irtá Arany János. Elzevir kiadás. Diszkötésben K 3.60	
Arany és Petőfi levelezése. Diszkötésben K 5.20	
A délbábok hőse. Irtá Arany László. Amateur kötetben K 9.—	
Remény, emlékezet. Irtá Bartók L. Diszkötésben K 4.—	
Ujabb költemények. Irtá Bartók L. Diszkötésben K 4.—	
Csató Pál. Szépirodalmi munkái. Kötetben K 8.—	
Debrezeni M. Költői művei. 2 kötet. Kötetben K 14.—	
Költemények. Irtá Dóczy Lajos. Diszkötésben K 6.40	
Árnyak és sugarak. Irtá Feleki Sándor. Diszkötésben K 4.—	
Költemények. Irtá Gyulai Pál. 2 kötet. Diszkötésben K 12.—	
Himfy szerelme. Irtá Kisfaludy Sándor. Diszkötésben K 4.—	
Első könyvem. Irtá Lampert Géza. Diszkötésben K 5.—	
Ujabb költemények. Irtá Lévy József. Diszkötésben K 5.—	
Összes költemények. Irtá Lévy József. 2 kötet. Diszkötésben K 10.—	
Dalok és történetek. Irtá Radó Antal. Diszkötésben K 3.60	
Kisebb költemények. Irtá Szász K. 2 kötet. Diszkötésben K 10.—	
Jó és rossz napokból. Irtá Török László. Diszkötésben K 4.—	
Költemények. Irtá Vajda János. Diszkötésben K 9.—	
Dalok. Irtá Vargha Gyula. Diszkötésben K 4.—	
A honvéd világból. Irtá Zalár József. Diszkötésben K 5.—	

JAKAB ÖDÖN munkái

Árgirus. Tündérmese 4 énekben. 8 fénynyomattal kékkel. Diszkötésben K 10.—	
Élet. Elbeszélés. Fűzve K 2.—	
Falu. Elbeszélés. Kinnach rajzaival. Diszkötésben K 5.60	
Hangok az ifjúságból. Költemények. Diszkötésben K 5.60	
Komédiák. Elbeszélés. Diszkötésben képekkel K 5.60	
Nyár. Költemények. Diszkötésben K 4.50	
Pihenő. Elbeszélés. Neogrady rajzaival. Diszkötésben K 5.60	
Pasztortűz. Költemények. Diszkötésben K 4.—	
Szilágyi és Hajmási. Költő beszéde. Neogrady képpel. Diszkötésben K 3.60	

BENICZKYNÉ regényei

A fátyol titka. Diszkötésben K 3.—	
Végzetes tévedés. 2 kötet. Diszkötésben K 6.—	
Az élet könyve. Diszkötésben K 3.40	
Hűség. 2 kötet. Diszkötésben K 5.20	

TÓTH KÁLMÁN

összes költeményei.

Életrajzi bevezetéssel ellátva

Endrődy Sándor.

Két diszkötésben

Ára 16 korona.

Gyulai Pál költeményei

R. Hirsch Nelli rajzaival.

Rendkívül disztes kiadás, pergament-kötésben.

19. századi antikveveretű diszkötés, csatlal vagy elefántcsontszőrű kötésben selyemre nyomtatott címkékkel, finom cartonban. 19 heliogravúrral és 9 autotípúval külön papíron.

Ára 65 korona.

Vezéresillagok.

Véltos mondatok és költői gondolatok hazai és külföldi remekírók műveiből.

4. javított és bővített kiadás.

Nagy 8-rét alak. — Ára amateur-félbörkötésben K 14.—

Hires szerelmesek.

50 képpel. — Kék habos selyemkötésben, arany-szegélyvel K 10.—

Hires asszonyok.

Vázlatok a világtörténet nevezetes nőalakjairól.

50 művészi képpel. — Vörös habos selyemkötésben, aranszegélyvel K 10.—

VÖRÖSMARTY

Epikai költeményei

Diszkötésben 5 kor.

Lyrái költeményei

Diszkötésben 5 kor.

Magyar Regényírók képes kiadása.

A legértékesebb magyar regények egyöntetű 60 kötetben.

Szerkesztő Mikszáth Kálmán.

Mintegy 1000 művészi illusztrációval 60 kötet disztes kötésben 300 korona.

Remekírók Képes Könyvtára

Szerkesztő Radó Antal.

A magyar és a világirodalom kincsesháza. Elsőrangú hazai és külföldi művészek képeivel.

50 kötet diszkötésben 250 kor. Egy-egy sorozat 7 kötet, 35 kor.

Eddig öt sorozat (35 kötet) jelent meg.

Magyar Remekírók

A magyar irodalom főművei

A teljes 55 kötetes munka ára disztes vászonkötésben 220 korona.

Egy-egy sorozat, 5 kötet ára 20 korona.

53. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ HOITSY PÁL.

FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, DECEMBER 31.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadói hivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Előfizetési feltételek:

Egész évre — 16 korona. Félévre — 8 korona. Negyedévre — 4 korona.

A «Világkronika»-val negyedévenként 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldij is eszandoland.

SZÉKELY BERTALAN.

ALHATATLANOK BIRÁJA AZ IDŐ, és valljuk meg, igazságos bírja. Ha valakit, szellem emberét bántalom ért, méltánytalanság, megnevezés üldözött, elégtételt nyer az időtől előbb vagy utóbb. Múlt és jelen egyaránt szolgáltatja példát az idő igazságosító erejének s a példák sorában ime helyet kapott végre Székely Bertalan, a mi nagy festőművésznünk is. Elérte azt, a mit festőművész Magyarországon külsőségekben elérhet: igazgatója lett a második, vagy Lotz-féle mesteriskolának. Hetven éves koráig kellett várnia, a míg megkapta azt,

a mi megillette; a minek ígéretével a fiatal magyar művész idegenből hazaszóltották. Hetven éves koráig kellett várnia, a míg mesteriskolát kapott ő, a ki először hirdette nálunk a mesteriskolai művésznevelés helyes elveit, és először sürgette ennek az intézménynek a megteremtését. Mennyi keserűséget, mennyi vádat takar el és enyhít meg ez a fordulat, a mely meghozta elégtételét a nagy művésznak, a ki a magyar történeti, a freskó- és az arcképfestésnek legnagyobb mestere, s a kit a viszonyok mégis hosszú időn át háttérbe szorítottak. Székely Bertalan nevét félszázad óta ismerik ország-szerte és a külföldön, s mindenkor nagy volt

műveinek híre és becsülete. De mennél jobban elismerte kora ezt a nagy mestert, annál érthetlenebb a mód, a melylyel ezt a jelentős egyéniséget az őt megillető vezető pozícióról leszorították. Ki tette, mi tette? A mások hibája, vagy a maga egyéni sajátossága okozta-e: azt eldönti majd a magyar művészet története, a melynek egyik legnagyobb és legjelentősebb fejezetét a Székely Bertalan neve fogja megjelölni. De bizonyos, hogy Székely Bertalan évtizedek óta elzárkózott műtermébe s ott őszült meg, a komoly, kitartó és jelentős munka közepett, a melyet mint alkotóművész, mint a képzőművészet elméletirója és mint tanítómester végzett. Szinte

SZÉKELY BERTALAN MŰTERMÉBEN. — Jelfy Gyula fényképe.